

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 11 ta' Frar 2026
(OR. en)

10575/25

Fajls Interistituzzjonali:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 61
CH 27
MI 433

ATTI LEGISLATTIVI U STRUMENTI OĦRA

Suġġett: Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera, dwar is-saħħa

FTEHIM
BEJN L-UNJONI EWROPEA
U L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA,
DWAR IS-SAĦĦA

L-UNJONI EWROPEA, minn hawn 'il quddiem l-“Unjoni”,

u

L-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA, minn hawn 'il quddiem l-“Iżvizzera”,

minn hawn 'il quddiem il-“Partijiet Kontraenti”,

FILWAQT LI JIXTIEQU jrawmu kollaborazzjoni għall-benefiċċju tas-saħħa tal-popolazzjonijiet tal-Partijiet Kontraenti, b'mod partikolari sabiex ihejju rwieħhom u jwiegħbu għal theddid transfruntier serju għas-saħħa;

FILWAQT LI JQISU li t-theddid għas-saħħa ma jiqafx fil-fruntieri nazzjonali li diversi Stati Membri tal-Unjoni jaqsmu mal-Iżvizzera u li għadd importanti ta' persuni jaqsmu l-fruntieri komuni kuljum, u li għalhekk skambju aħjar ta' għarfien espert fil-qasam tat-theddid transfruntier serju għas-saħħa jkun ta' interess komuni;

FILWAQT LI HUMA DEĊIŻI li jwiegħbu bl-aktar mod effettiv għat-theddid transfruntier serju għas-saħħa, inkluż billi jiskambjaw informazzjoni permezz ta' sistemi komuni u kapaċitajiet reċiproċi ta' sorveljanza epidemjoloġika;

FILWAQT LI JQISU li l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera f'korpi, f'agenziji u fi strutturi tal-Unjoni għall-prevenzjoni u għall-kontroll tal-mard, kif ukoll fin-networks ta' sorveljanza u ta' twissija, u l-applikazzjoni ta' mekkanizmi simili ta' preparatezza u ta' rispons għall-prevenzjoni u għall-kontroll ta' theddid transfruntier serju għas-saħħa, itejbu l-livell ta' protezzjoni tas-saħħa għall-popolazzjonijiet tal-Partijiet Kontraenti;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li jenhtieg li ftehim bilaterali bejn il-Partijiet Kontraenti dwar is-saħħa jipprovdi bażi legali ċara u b'saħħitha għall-kooperazzjoni fil-qasam tas-sigurtà tas-saħħa;

FILWAQT LI JQISU li l-Unjoni stabbiliet mekkaniżmi u strutturi għall-koordinazzjoni tal-prevenzjoni, tal-preparatezza u tar-rispons fil-qasam tat-theddid transfruntier serju għas-saħħa, u li l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera f'dawk il-mekkanizmi u l-istrutturi tista' tkun ta' benefiċċju reċiproku għaž-żewġ Partijiet Kontraenti;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li huwa ta' benefiċċju reċiproku li jitrawwem l-iskambju ta' għarfien espert professjonali bejn il-Partijiet Kontraenti, inkluż permezz tas-sekondar;

FILWAQT LI JQISU li giet stabbilita bażi legali għall-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fil-programmi tal-Unjoni bil-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-partecipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fil-programmi tal-Unjoni (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fil-programmi tal-Unjoni”), inkluż il-programm stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/522 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Programm l-UE għas-Saħħa”), u filwaqt li jirrikonoxxu l-importanza tal-promozzjoni tal-kooperazzjoni bejn il-Partijiet Kontraenti dwar kwistjonijiet relatati mas-saħħa koperti minn dan il-Ftehim u mill-Ftehim dwar il-partecipazzjoni tal-Ivizzera fil-programmi tal-Unjoni;

FILWAQT LI JIKKONDIVIDU l-oġġettivi ġenerali tal-Programm l-UE għas-Saħħa biex in-nies fl-Unjoni jiġu protetti minn theddid transfruntier serju għas-saħħa;

FILWAQT LI JQISU l-għanijiet, il-valuri u r-rabtiet b'saħħithom komuni tal-Partijiet Kontraenti fil-qasam tas-saħħa u jirrikonoxxu x-xewqa komuni tal-Partijiet Kontraenti li jizviluppaw, isaħħu, jistimulaw u jestendu r-relazzjonijiet u l-kooperazzjoni tagħhom fihom;

¹ Ir-Regolament (UE) 2021/522 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Marzu 2021 li jistabbilixxi Programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa (il-Programm l-UE għas-Saħħa) għall-perjodu 2021-2027, u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 282/2014 (ĠU UE L 107, 26.3.2021, p. 1).

FILWAQT LI JQISU li l-kooperazzjoni msahha fil-qasam tat-theddid transfruntier serju ghas-sahha u l-partecipazzjoni tal-Izvizzera fiċ-Ċentru Ewropew għall-Prevenzjoni u l-Kontroll tal-Mard ser iżżid il-livell ta' protezzjoni tas-sahha għall-popolazzjonijiet tal-Partijiet Kontraenti u li jenhtieg li l-partecipazzjoni tal-Izvizzera fiċ-Ċentru Ewropew għall-Prevenzjoni u l-Kontroll tal-Mard tinvolvi kontribuzzjoni finanzjarja li jehtieg li tiġi stabbilita għal kull perjodu ta' programmazzjoni;

FILWAQT LI HUMA LESTI sabiex jesploraw il-possibbiltà li fil-futur jespandu l-kooperazzjoni tagħhom sabiex tkopri kwistjonijiet oħrajn relatati mas-sahha;

FILWAQT LI HUMA DEĊIŻI li jsahhu l-kooperazzjoni bejn il-Partijiet Kontraenti fl-oqsma rregolati b'dan il-Ftehim abbażi tal-istess regoli bhal dawk li japplikaw fl-Unjoni, filwaqt li jippreservaw l-indipendenza tagħhom u dik tal-istituzzjonijiet tagħhom u, fir-rigward tal-Izvizzera, jirrispettaw il-prinċipji li jirriżultaw mid-demokrazija diretta u mill-federalizmu;

FILWAQT LI JIRRIKONOXXU li dan il-Ftehim ma jikkostitwixxix ftehim fl-oqsma relatati mas-suq intern tal-Unjoni li fih tippartecipa l-Izvizzera;

FILWAQT LI JQISU li, madankollu, huwa xieraq li jiġu applikati b'analogija għal dan il-Ftehim il-prinċipji partikolari għad-dispożizzjonijiet istituzzjonali li huma komuni għall-ftehimiet konklużi jew li għandhom jiġu konklużi bejn il-Partijiet Kontraenti fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tippartecipa l-Izvizzera;

FILWAQT LI JAFFERMAW MILL-ĠDID li l-kompetenza tal-Qorti Suprema Federali Żvizzera u tal-qradi Żvizzeri l-oħra kollha, kif ukoll dik tal-qradi tal-Istati Membri u tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, biex jinterpretaw il-Ftehim f'kazijiet individwali hija pprezervata,

FTIEHMU KIF ĠEJ:

KAPITOLU 1

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

ARTIKOLU 1

Skop

L-iskop ta' dan il-Ftehim huwa li jsaħħaħ il-kooperazzjoni bejn il-Partijiet Kontraenti sabiex:

- (a) jiproteġu u jtejbu s-saħħa tal-popolazzjonijiet tal-Istati Membri tal-Unjoni u tal-Iżvizzera;
- (b) jiġġieldu kontra l-pjagi ewlenin fil-qasam tas-saħħa, billi jippromwovu r-riċerka dwar il-kawzi tagħhom, it-trażmissjoni tagħhom u l-prevenzjoni tagħhom, kif ukoll billi jippromwovu l-informazzjoni dwar is-saħħa u l-litteriżmu fis-saħħa;
- (c) jiżguraw livell konsistentement għoli ta' sorveljanza tat-theddid transfruntier serju għas-saħħa fit-territorji tal-Partijiet Kontraenti, kif ukoll jikkordinaw is-sistemi ta' twissija u r-rispons tagħhom għal theddid bħal dan.

ARTIKOLU 2

Kamp ta' Applikazzjoni

Il-Partijiet Kontraenti għandhom isahhu u jwessgħu l-kooperazzjoni fil-qasam tas-sigurtà tas-saħħa. Il-kamp ta' applikazzjoni ta' dik il-kooperazzjoni għandu jkun limitat għall-oqsma li ġejjin:

- (a) il-mekkaniżmi tas-sigurtà tas-saħħa dwar theddid transfruntier serju għas-saħħa;
- (b) iċ-Ċentru Ewropew għall-Prevenzjoni u l-Kontroll tal-Mard (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "iċ-Ċentru").

ARTIKOLU 3

Kooperazzjoni

Il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkooperaw, jiskambjaw informazzjoni u jikkoordinaw il-politiki tagħhom dwar theddid transfruntier serju għas-saħħa permezz tal-mekkaniżmi u l-istrutturi stabbiliti fl-atti legali tal-Unjoni elenkati fl-Anness I, b'mod partikolari n-networks ta' sorveljanza u ta' twissija tal-Unjoni u l-mekkaniżmi ta' preparatezza u ta' rispons għall-prevenzjoni u għall-kontroll tal-mard komunikabbli.

Il-Partijiet Kontraenti għandhom isahhu l-kooperazzjoni ġenerali tagħhom fil-qasam tas-sigurtà tas-saħħa, inkluża s-sorveljanza epidemjoloġika, sabiex itejbu t-tnejn u r-rispons għal emergenzi.

KAPITOLU 2

DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI

ARTIKOLU 4

Kontenut Ġenerali

Sabiex tiġi garantita ċ-ċertezza legali għall-Partijiet Kontraenti fir-rigward tal-kooperazzjoni stabbilita f'dan il-Ftehim, u filwaqt li jitqiesu l-prinċipji tad-dritt internazzjonali, dan il-kapitolu jistabbilixxi s-soluzzjonijiet istituzzjonali li huma analogi għal dawk komuni għall-ftehimiet bilaterali konklużi jew li għandhom jiġu konklużi bejn il-Partijiet Kontraenti fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera, mingħajr ma jinbidel il-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim, b'mod partikolari:

- (a) il-proċedura għall-allinjament ta' dan il-Ftehim mal-atti legali tal-Unjoni li huma rilevanti għal dan il-Ftehim;
- (b) l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni uniformi ta' dan il-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni elenkati fl-Anness I;
- (c) is-sorveljanza u l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim; u
- (d) is-soluzzjoni tat-tilwim fil-kuntest ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 5

Parteċipazzjoni fl-abbozzar ta' atti legali tal-Unjoni (“tfassil tad-deċiżjonijiet”)

1. Meta tfassal proposta għal att legali tal-Unjoni f'konformità mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ “TFUE”) fil-qasam kopert minn dan il-Ftehim, il-Kummissjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ l-“Kummissjoni”) għandha tinforma lill-Iżvizzera dwar dan u għandha tikkonsulta b'mod informali mal-esperti tal-Iżvizzera bl-istess mod li bih titlob il-fehmiet ta' esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni għall-abbozzar tal-proposti tagħha.

Fuq talba ta' xi waħda mill-Partijiet Kontraenti, għandu jsir skambju preliminari ta' fehmiet fi hdan il-Kumitat Kongunt stabbilit bl-Artikolu 19 ta' dan il-Ftehim (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Kumitat Kongunt”).

Il-Partijiet Kontraenti għandhom jerggħu jikkonsultaw lil xulxin, fuq talba ta' waħda minnhom, fil-Kumitat Kongunt f'mument importanti tal-fażi ta' qabel l-adozzjoni tal-att legali mill-Unjoni, fi proċess kontinwu ta' informazzjoni u konsultazzjoni.

2. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti delegati dwar atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-aktar parteċipazzjon wiesgħa possibbli fit-thejjija tal-abbozzi ta' dawk l-atti delegati u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi li tikkonsulta lill-esperti tal-Istati Membri tal-Unjoni.

3. Meta thejji, f'konformità mat-TFUE, atti ta' implimentazzjoni li jikkoncernaw atti bażiċi tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam kopert mill-Ftehim, il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-Iżvizzera jkollha l-aktar parteċipazzjoni wiesgħa possibbli fit-thejjija tal-abbozzi ta' dawk l-atti ta' implimentazzjoni li għandhom jiġu sottomessi f'data aktar tard lill-kumitati li jassistu lill-Kummissjoni fl-eżerċitar tas-setgħat ta' implimentazzjoni tagħha u għandha tikkonsulta lill-esperti tal-Iżvizzera fuq l-istess bażi li hija tikkonsulta lill-esperti mill-Istati Membri tal-Unjoni.

4. L-esperti tal-Iżvizzera għandhom ikunu involuti fil-ħidma tal-kumitati mhux koperti mill-paragrafi 2 u 3 meta dan ikun meħtieġ għall-funzjonament xieraq ta' dan il-Ftehim. Il-Kumitat Kongunt għandu jfassal u jaġġorna lista ta' dawk il-kumitati u, meta jkun xieraq, ta' kumitati oħra b'karatteristiċi simili.

5. Dan l-Artikolu ma għandux japplika fir-rigward tal-atti legali tal-Unjoni jew tad-dispożizzjonijiet tagħhom li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni msemmija fl-Artikolu 6(5).

ARTIKOLU 6

Integrazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

1. Sabiex jiggarrantixxu ċ-ċertezza legali u l-omoġenità tal-liġi fir-rigward tal-kooperazzjoni stabbilita f'dan il-Ftehim, l-Iżvizzera u l-Unjoni għandhom jiżguraw li l-atti legali tal-Unjoni adottati fil-qasam kopert minn dan il-Ftehim jiġu integrati f'dan il-Ftehim malajr kemm jista' jkun wara l-adozzjoni tagħhom.

2. L-atti legali tal-Unjoni integrati f'dan il-Ftehim f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu għandhom ikunu, bl-integrazzjoni tagħhom f'dan il-Ftehim, parti mill-ordinament ġuridiku tal-Iżvizzera, soġġetti, skont il-każ, għall-adattamenti deċiżi mill-Kumitat Kongunt.

3. Meta tadotta atti legali fil-qasam kopert minn dan il-Ftehim, l-Unjoni għandha tinforma lill-Iżvizzera dwar dan malajr kemm jista' jkun permezz tal-Kumitat Kongunt.

Fuq talba ta' waħda mill-Partijiet Kontraenti, il-Kumitat Kongunt għandu jwettaq skambju ta' fehmiet dwar is-suġġett.

4. Il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi f'konformità mal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu billi jadotta deċiżjoni malajr kemm jista' jkun sabiex jemenda l-Anness I ta' dan il-Ftehim, inklużi l-adattamenti neċessarji.

5. L-obbligu stabbilit fil-paragrafu 1 ma għandux japplika għal atti legali tal-Unjoni jew għal dispożizzjonijiet ta' dawn li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni. Dan il-Ftehim ma fih l-ebda eċċezzjoni.

6. Soġġett għall-Artikolu 7, id-deċiżjonijiet tal-Kumitat Kongunt skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu għandhom jidhlu fis-seħħ minnufih, iżda taht l-ebda ċirkostanza qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

7. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkooperaw *bona fide* matul il-proċedura stabbilita f'dan l-Artikolu sabiex jiffaċilitaw it-teħid ta' deċiżjonijiet.

ARTIKOLU 7

Twettiq tal-obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera

1. Matul l-iskambju ta' fehmiet imsemmi fl-Artikolu 6(3), l-Iżvizzera għandha tinforma lill-Unjoni dwar jekk deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 6(4) teħtiegħ it-twettiq ta' obbligi kostituzzjonali mill-Iżvizzera sabiex issir vinkolanti.
 2. Meta d-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 6(4) tirrikjedi li l-Iżvizzera tissodisfa l-obbligi kostituzzjonali sabiex issir vinkolanti, l-Iżvizzera għandu jkollha terminu massimu ta' sentejn mid-data tal-informazzjoni prevista fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, hlief meta titnieda proċedura ta' referendum, f'liema każ dak il-limitu ta' zmien għandu jigi estiż b'sena.
 3. Sakemm l-informazzjoni mill-Iżvizzera tkun issodisfat l-obbligi kostituzzjonali tagħha, il-Partijiet Kontraenti għandhom japplikaw b'mod provviżorju d-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 6(4), sakemm l-Iżvizzera ma tinformax lill-Unjoni li l-applikazzjoni provviżorja ta' dik id-deċiżjoni ma tkunx possibbli u tipprovdi r-raġunijiet għal dan.
- Fl-ebda ċirkostanza ma tista' sseħħ l-applikazzjoni provviżorja tad-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 6(4) qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.
4. L-Iżvizzera għandha tinnotifika lill-Unjoni mingħajr dewmien permezz tal-Kumitat Kongunt bl-issodisfar tal-obbligi kostituzzjonali msemmijin fil-paragrafu 1.

5. Id-deċiżjoni msemmija fl-Artikolu 6(4) għandha tidhol fis-seħħ fil-jum tan-notifika prevista fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, iżda qatt qabel id-data li fiha l-att legali korrispondenti tal-Unjoni jsir applikabbli fl-Unjoni.

ARTIKOLU 8

Referenzi għat-territorji

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati f'dan il-Ftehim ikun fihom referenzi għat-territorju tal-“Unjoni Ewropea” jew tal-“Unjoni”, għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, ir-referenzi għandhom jinftiehem bħala referenzi għat-territorji msemmijin fl-Artikolu 20.

ARTIKOLU 9

Referenzi għan-nazzjonali tal-Istati Membri tal-Unjoni

Kull meta l-atti legali tal-Unjoni integrati f'dan il-Ftehim ikun fihom referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni, għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, ir-referenzi għandhom jinftiehem bħala referenzi għaċ-ċittadini tal-Istati Membri tal-Unjoni u tal-Iżvizzera.

ARTIKOLU 10

Dhul fis-seħħ u implimentazzjoni tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati f'dan il-Ftehim dwar id-dhul fis-seħħ jew l-implimentazzjoni tagħhom ma humiex rilevanti għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

Il-limiti ta' żmien u d-dati għall-Iżvizzera sabiex iddahhal fis-seħħ u timplimenta d-deċiżjonijiet li jintegraw l-atti legali tal-Unjoni f'dan il-Ftehim isegwu mill-Artikolu 6(6) u mill-Artikolu 7(5), kif ukoll mid-dispożizzjonijiet dwar l-arrangamenti tranzizzjonali.

ARTIKOLU 11

Destinatarji tal-atti legali tal-Unjoni

Id-dispożizzjonijiet tal-atti legali tal-Unjoni integrati f'dan il-Ftehim li jindikaw li huma indirizzati lill-Istati Membri tal-Unjoni ma humiex rilevanti għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 12

Prinċipju ta' interpretazzjoni uniformi

1. Bl-għan li jintlaħaq l-oġġettiv stabbilit fl-Artikolu 4 u f'konformità mal-prinċipji tad-dritt internazzjonali pubbliku, dan il-Ftehim u l-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fih għandhom jiġu interpretati u applikati b'mod uniformi fl-oqsma koperti minn dan il-Ftehim.
2. L-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fl-Anness I u, sa fejn l-applikazzjoni tagħhom tinvolvi kuncetti tad-dritt tal-Unjoni, id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Ftehim għandhom jiġu interpretati u applikati f'konformità mal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, qabel jew wara l-iffirmar ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 13

Prinċipju ta' applikazzjoni effettiva u armonjuża

1. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet Żvizzeri kompetenti għandhom jikkooperaw u jassistu lil xulxin fl-iżgurar tas-sorveljanza tal-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Huma jistgħu jiskambjaw informazzjoni dwar l-attivitajiet ta' sorveljanza tal-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Huma jistgħu jiskambjaw fehmiet u jiddiskutu kwistjonijiet ta' interess reċiproku.

2. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu miżuri xierqa biex tiżgura l-applikazzjoni effettiva u armonjuża ta' dan il-Ftehim fit-territorju tagħha.

3. Is-sorveljanza tal-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim għandha titwettaq b'mod kongunt mill-Partijiet Kontraenti fi hdan il-Kumitat Kongunt.

Jekk il-Kummissjoni jew l-awtoritajiet Żvizzeri kompetenti jsiru jafu b'każ ta' applikazzjoni mhux korretta, il-kwistjoni tista' tiġi riferuta lill-Kumitat Kongunt bil-għan li tinstab soluzzjoni aċċettabbli.

4. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet Żvizzeri kompetenti, rispettivament, għandhom jimmonitorjaw l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim mill-Parti Kontraenti l-oħra. Tapplika l-proċedura prevista fl-Artikolu 15.

ARTIKOLU 14

Prinċipju ta' esklużività

Il-Partijiet Kontraenti jieħdu impenn li ma jissottomettux tilwima dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim u tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fl-Anness I jew, meta applikabbli, rigward il-konformità ma' dan il-Ftehim ta' deċiżjoni adottata mill-Kummissjoni fuq il-bażi tal-Ftehim għal kwalunkwe metodu ta' soluzzjoni għajr dawk previsti f'dan il-Ftehim.

ARTIKOLU 15

Proċedura f'każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni

1. F'każ ta' diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim jew ta' att legali tal-Unjoni li għalih issir referenza fl-Anness I, il-Partijiet Kontraenti għandhom jikkonsultaw lil xulxin fi hdan il-Kumitat Kongunt sabiex isibu soluzzjoni li tkun aċċettabbli b'mod reċiproku. Għal dak il-għan, il-Kumitat Kongunt għandu jiġi pprovdut bl-elementi utli kollha ta' informazzjoni sabiex ikun jista' jagħmel eżami dettaljat tas-sitwazzjoni. Il-Kumitat Kongunt għandu jeżamina l-possibbiltajiet kollha li jippermettu li jinżamm il-funzjonament tajjeb ta' dan il-Ftehim.
2. Jekk il-Kumitat Kongunt ma jkunx jista' jsib soluzzjoni għad-diffikultà msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fi żmien 3 xhur mid-data li fiha tkun giet sottomessa d-diffikultà, kwalunkwe waħda mill-Partijiet Kontraenti tista' titlob li tribunal tal-arbitraġġ isolvi t-tilwima f'konformità mar-regoli stabbiliti fil-Protokoll dwar it-tribunal tal-arbitraġġ.
3. Meta t-tilwima tqajjem kwistjoni dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni msemmija fl-Artikolu 12(2), u jekk l-interpretazzjoni ta' dik id-dispożizzjoni tkun rilevanti għas-soluzzjoni tat-tilwima u neċessarja sabiex tkun tista' tiġi deċiża, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jirrinviya dik il-kwistjoni lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

Meta t-tilwima tqajjem kwistjoni dwar l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dispożizzjoni li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni mill-obbligu ta' allinjament dinamiku msemmi fl-Artikolu 6(5) u meta t-tilwima ma tkunx tinvolvi l-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' kunċetti tad-dritt tal-Unjoni, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jsolvi t-tilwima mingħajr rinviyu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

4. Meta t-tribunal tal-arbitraġġ jirrinviya kwistjoni lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea skont il-paragrafu 3:

- (a) is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tkun vinkolanti fuq it-tribunal tal-arbitraġġ; u
- (b) l-Iżvizzera għandha tgawdi l-istess drittijiet bħall-Istati Membri u l-istituzzjonijiet tal-Unjoni u għandha tkun soġġetta għall-istess proċeduri quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, *mutatis mutandis*.

5. Kull Parti Kontraenti għandha tiegħu l-miżuri kollha meħtieġa biex tikkonforma *bona fide* mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ.

Il-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx mal-Ftehim għandha tinforma lill-Parti Kontraenti l-oħra bil-miżuri li tkun ħadet biex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Komitat Kongunt.

ARTIKOLU 16

Miżuri ta' kumpens

1. Jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jikkonstata li l-Parti Kontraenti ma tkunx ikkonformat ma' dan il-Ftehim u din ma tinformax lill-Parti Kontraenti l-oħra, f'perjodu ta' żmien raġonevoli stabbilit f'konformità mal-Artikolu IV.2(6) tal-Protokoll dwar it-tribunal tal-arbitraġġ, bil-miżuri li tkun ħadet sabiex tikkonforma mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, jew jekk il-Parti Kontraenti l-oħra tqis li l-miżuri kkomunikati ma jikkonformawx mad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, dik il-Parti Kontraenti l-oħra tista' tadotta miżuri ta' kumpens proporzjonati sabiex tirrimedja żbilanċ potenzjali.

Il-miżuri ta' kumpens jistgħu jiġu adottati biss fil-qafas ta' dan il-Ftehim jew f'konformità mal-Artikolu 19(1)(c) u l-Artikolu 20(4) tal-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-parteciċipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fi programmi tal-Unjoni, (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-Programmi tal-Unjoni”), fir-rigward tal-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-Programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa¹.

Il-Parti Kontraenti li tadotta l-miżuri ta' kumpens għandha tinnotifika lill-Parti Kontraenti li tkun instabet mit-tribunal tal-arbitraġġ li ma kkonformatx ma' dan il-Ftehim bil-miżuri ta' kumpens, li għandhom ikunu speċifikati fin-notifika. Dawn il-miżuri ta' kumpens għandhom jidhlu fis-seħħ 3 xhur mid-data tan-notifika.

¹ Għall-perjodu 2021-2027 dan huwa l-Programm l-UE għas-Saħħa kif stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/522 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Marzu 2021 li jstabbilixxi Programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa (il-“Programm l-UE għas-Saħħa”) għall-perjodu 2021-2027, u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 282/2014 (ĠU L 107, 26.3.2021, p. 1).

2. Jekk, fi żmien xahar mid-data tan-notifika tal-miżuri ta' kumpens maħsuba, il-Kumitat Kongunt ma jkunx ha deċiżjoni li jissospendi, jemenda jew jannulla dawk il-miżuri ta' kumpens, kwalunkwe Parti Kontraenti tista' tissottometti għall-arbitraġġ il-kwistjoni tal-proporzjonalità ta' dawk il-miżuri ta' kumpens, f'konformità mal-Protokoll dwar it-tribunal tal-arbitraġġ.
3. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi fi ħdan il-limiti ta' żmien stabbiliti fl-Artikolu III.8(4) tal-Protokoll dwar it-tribunal tal-arbitraġġ.
4. Il-miżuri ta' kumpens ma għandux ikollhom effett retroattiv. B'mod partikolari, id-drittijiet u l-obbligi diġà akkwistati minn individwi u minn operaturi ekonomiċi qabel ma jidhlu fis-seħh il-miżuri ta' kumpens għandhom jiġu ppreżervati.

ARTIKOLU 17

Kooperazzjoni bejn il-ġurisdizzjonijiet

1. Sabiex tiġi promossa interpretazzjoni omoġena, il-Qorti Suprema Federali Żvizzera u l-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandhom jaqblu dwar djalogu u l-modalitajiet tiegħu.
2. L-Iżvizzera għandu jkollha d-dritt li tippreżenta dikjarazzjonijiet tal-każ jew osservazzjonijiet bil-miktub mal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea meta qorti ta' Stat Membru tal-Unjoni tirrinviya lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea kwistjoni dwar l-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim jew ta' dispożizzjoni ta' att legali tal-Unjoni msemmi fl-Anness I għal deċiżjoni preliminari.

ARTIKOLU 18

Implimentazzjoni

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jieħdu l-mizuri xierqa kollha, kemm jekk generali kif ukoll partikolari, sabiex jiżguraw l-issodisfar tal-obbligi li jirriżultaw minn dan il-Ftehim u għandhom jieqfu milli jieħdu kwalunkwe mizura li tista' tipperikola l-ilħuq tal-iskop tiegħu.
2. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jieħdu l-mizuri neċessarji kollha sabiex jiggarantixxu r-riżultat maħsub tal-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fl-Anness I u għandhom iżommu lura milli jieħdu kwalunkwe mizura li tista' tipperikola l-ilħuq tal-għanijiet tagħhom.

ARTIKOLU 19

Kumitat Kongunt

1. Kumitat Kongunt huwa b'dan stabbilit.

Il-Kumitat Kongunt għandu jkun magħmul minn rappreżentanti tal-Partijiet Kontraenti.

2. Il-Kumitat Kongunt għandu jkun kopresedut minn rappreżentant tal-Unjoni u minn rappreżentant tal-Iżvizzera.

3. Il-Kumitat Kongunt:

- (a) għandu jiżgura l-funzjonament xieraq u l-amministrazzjoni u l-applikazzjoni effettivi ta' dan il-Ftehim;

- (b) jista' jiskambja informazzjoni u jikkonsulta dwar kwistjonijiet relatati ma' dan il-Ftehim u mal-aspetti finanzjarji relatati tiegħu;
- (c) għandu jipprovdi forum għal konsultazzjoni reċiproka u għal skambju kontinwu ta' informazzjoni bejn il-Partijiet Kontraenti, b'mod partikolari bil-ħsieb li tinstab soluzzjoni għal kwalunkwe diffikultà fl-interpretazzjoni jew fl-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim jew ta' att legali tal-Unjoni li għalih issir referenza fl-Anness I f'konformità mal-Artikolu 15 ta' dan il-Ftehim;
- (d) għandu jiżgura, f'kooperazzjoni mal-Kumitat Kongunt stabbilit mill-Ftehim dwar il-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-programmi tal-Unjoni (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "il-Kumitat Kongunt dwar il-parteciċipazzjoni fil-programmi tal-Unjoni"), il-funzjonament tajjeb u l-implimentazzjoni effettiva tal-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa, iżda biss għall-kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim. Għal dak il-għan, il-Kumitat Kongunt għandu jinforma lill-Kumitat Kongunt dwar il-parteciċipazzjoni fil-programmi tal-Unjoni meta:
- (i) ikun hemm bżonn li jiġi adottat Protokoll gdid għall-Ftehim dwar il-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-programmi tal-Unjoni dwar il-Programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa;
 - (ii) il-Protokoll tal-Ftehim dwar il-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-programmi tal-Unjoni dwar il-Programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa jkun jeħtieġ li jiġi emendat minhabba bidliet fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim;
 - (iii) l-aġenda tal-laqgħat tiegħu tkun tinkludi kwistjonijiet relatati mal-Programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa;
- (e) għandu jagħmel rakkomandazzjonijiet lill-Partijiet Kontraenti fi kwistjonijiet li jappartjenu għal dan il-Ftehim;

- (f) għandu jadotta deċiżjonijiet fejn previst f'dan il-Ftehim;
- (g) fil-każ ta' emenda għall-Artikoli 1 sa 6, l-Artikoli 10 sa 15, l-Artikolu 17 jew 18 tal-Protokoll Nru 7 dwar il-privileġġi u l-immunitajiet tal-Unjoni Ewropea, anness mat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Protokoll (Nru 7)”), għandu jemenda l-Appendiċi kif xieraq; u
- (h) għandu jeżerċita kwalunkwe kompetenza oħra mogħtija lilu f'dan il-Ftehim.

4. Il-Kumitat Kongunt għandu jaġixxi b'konsens.

Id-deċiżjonijiet għandhom jorbtu lill-Partijiet Kontraenti, li għandhom jieħdu l-mizuri kollha meħtieġa biex jimplimentawhom.

5. Il-Kumitat Kongunt għandu jiltaqa' mill-inqas darba fis-sena, b'mod alternat bejn Brussell u Bern, sakemm il-kopresidenti ma jiddeċidux mod ieħor. Huwa għandu jiltaqa' wkoll fuq talba ta' kwalunkwe Parti Kontraenti. Il-kopresidenti jistgħu jaqblu li laqgħa tal-Kumitat Kongunt issir permezz ta' vidjokonferenza jew telekonferenza.

6. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu fl-ewwel laqgħa tiegħu u jaġġornahom kif ikun meħtieġ.

7. Il-Kumitat Kongunt jista' jiddeċiedi li jwaqqaf kwalunkwe grupp ta' hidma jew grupp ta' esperti li jista' jassistih fil-qadi ta' dmirijietu.

KAPITOLU 3

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU 20

Kamp ta' applikazzjoni territorjali

Dan il-Ftehim għandu japplika, minn naħa waħda, għat-territorju li fih japplikaw it-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u t-TFUE u skont il-kundizzjonijiet stipulati f'dawk it-Trattati u, min-naħa l-oħra, għat-territorju tal-Iżvizzera.

ARTIKOLU 21

Reviżjoni

1. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jirrieżaminaw b'mod regolari l-funzjonament ta' dan il-Ftehim fi ħdan il-Kumitat Kongunt u jistgħu jikkunsidraw li jirreveduh, jiġifieri biex itejbu l-kooperazzjoni tagħhom jew biex jestenduh għal kwistjonijiet oħrajn relatati mas-saħħa.
2. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet potenzjali skont il-paragrafu 1, il-Partijiet Kontraenti jistgħu jidhlu f'negozjati, f'konformità mal-proċeduri interni rispettivi tagħhom, bl-għan li jirreveduh.
3. Ir-riżultat ta' kwalunkwe negozjar għandu jkun soġġett għal ratifika jew approvazzjoni mill-Partijiet Kontraenti f'konformità mal-proċeduri interni rispettivi tagħhom.

ARTIKOLU 22

Segretezza professjonali

Anki wara li jkun temmew dmirjiethom, ir-rappreżentanti, l-esperti u aġenti oħrajn tal-Partijiet Kontraenti għandhom ikunu meħtieġa li ma jiddivulgawx l-informazzjoni, miksuba fil-qafas ta' dan il-Ftehim, li hija koperta mill-obbligu tas-segretezza professjonali.

ARTIKOLU 23

Informazzjoni klassifikata u informazzjoni sensitiva mhux klassifikata

1. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jiġi interpretat bħala li jirrikjedi li Parti Kontraenti tagħmel disponibbli informazzjoni klassifikata.
2. L-informazzjoni jew il-materjal klassifikati pprovduti mill-Partijiet Kontraenti skont dan il-Ftehim jew li jiġu skambjati bejniethom għandhom jiġu ttrattati u protetti f'konformità mal-Ftehim bejn il-Konfederazzjoni Żvizzera u l-Unjoni Ewropea dwar il-proċeduri ta' sigurtà għall-iskambju ta' informazzjoni klassifikata, magħmul fi Brussell fit-28 ta' April 2008, u kwalunkwe arrangament ta' sigurtà li jimplementah.
3. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta, permezz ta' deċiżjoni, struzzjonijiet dwar it-trattament sabiex jiżgura l-protezzjoni ta' informazzjoni sensitiva mhux klassifikata skambjata bejn il-Partijiet Kontraenti.

ARTIKOLU 24

Annessi, Appendicijiet u Protokoll

L-Annessi, l-Appendicijiet u l-Protokoll ta' dan il-Ftehim għandhom jiffurmaw parti integrali minnu.

ARTIKOLU 25

Kontribuzzjoni finanzjarja

1. L-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi għall-finanzjament tal-attivitajiet tal-aġenziji tal-Unjoni, tas-sistemi ta' informazzjoni u ta' attivitajiet oħrajn elenkati fl-Artikolu 1 tal-Anness II li għandha aċċess għalihom, f'konformità ma' dan l-Artikolu u mal-Anness II.

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta deċiżjoni sabiex jiġi emendat l-Anness II.

2. L-Unjoni tista' tissospendi l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attivitajiet imsemmijin fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu fi kwalunkwe ħin jekk l-Iżvizzera tonqos milli tirrispetta l-iskadenza għall-ħlas f'konformità mat-termini tal-ħlas stabbiliti fl-Artikolu 2 tal-Anness II.

Meta l-Iżvizzera tonqos milli tirrispetta skadenza għall-ħlas, l-Unjoni għandha tibgħat ittra formali ta' tfakkira lill-Iżvizzera. Meta ma jsir l-ebda pagament shiħ fi żmien 30 jum mid-data tar-riċevuta ta' dik l-ittra formali ta' tfakkira, l-Unjoni tista' tissospendi l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera fl-attività rilevanti.

3. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma tas-somma ta':
 - (a) kontribuzzjoni operazzjonali; u
 - (b) tariffa tal-partecipazzjoni.
4. Il-kontribuzzjoni finanzjarja għandha tiegħu l-forma ta' kontribuzzjoni finanzjarja annwali u din għandha tkun dovuta fid-dati speċifikati fis-sejthiet għall-fondi maħruġa mill-Kummissjoni.
5. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha tkun ibbażata fuq koeffiċjent tal-kontribuzzjoni definit bħala l-proporzjon tal-prodott domestiku gross (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“PDG”) tal-Iżvizzera bil-prezzijiet tas-suq mal-PDG tal-Unjoni bil-prezzijiet tas-suq.

Għal dak l-għan, iċ-ċifri għall-PDG bil-prezzijiet tas-suq tal-Partijiet Kontraenti għandhom ikunu l-aħħar ċifri disponibbli fl-1 ta' Jannar tas-sena li fiha jsir il-pagament annwali kif previst mill-Uffiċċju tal-Istatistika tal-Unjoni Ewropea, b'kunsiderazzjoni xierqa għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kooperazzjoni fil-qasam tal-istatistika, magħmul il-Lussemburgu fis-26 ta' Ottubru 2004. Jekk dak il-ftehim ma jibqax japplika, il-PDG tal-Iżvizzera għandu jkun dak stabbilit fuq il-bażi tad-data pprovduta mill-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiċi.

6. Il-kontribuzzjoni operazzjonali għal kull aġenzija tal-Unjoni għandha tiġi kkalkolata bl-applikazzjoni tal-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni għall-baġit annwali vvotat imdaħħal fil-linja/i tas-sussidju rilevanti fil-baġit tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni, filwaqt li għal kull aġenzija tiġi kkunsidrata kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif iddefinita fl-Artikolu 1 tal-Anness II.

Il-kontribuzzjoni operazzjonali għas-sistemi ta' informazzjoni u għal attivitajiet oħra għandha tiġi kkalkulata billi jiġi applikat il-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni għall-baġit rilevanti tas-sena inkwistjoni kif stabbilit fid-dokumenti li jimplementaw il-baġit (bħal programmi ta' hidma jew kuntratti).

L-ammonti ta' referenza kollha għandhom ikunu bbażati fuq approprjazzjonijiet ta' impenn.

7. It-tariffa annwali tal-partecipazzjoni għandha tkun ta' 4 % tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali kif ikkalkolata f'konformità mal-paragrafi 5 u 6.

8. Il-Kummissjoni għandha tipprovi lill-Iżvizzera informazzjoni adegwata fir-rigward tal-kalkolu tal-kontribuzzjoni finanzjarja tagħha. Din l-informazzjoni għandha tiġi pprovduta filwaqt li jiġqiesu kif xieraq ir-regoli tal-Unjoni dwar il-kunfidenzjalità u l-protezzjoni tad-data.

9. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji kollha mill-Iżvizzera jew il-pagamenti mill-Unjoni, u l-kalkolu tal-ammonti dovuti jew li għandhom jiġu riċevuti, għandhom isiru f'euro.

10. Meta d-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim ma jkunx jikkoinċidi mal-bidu ta' sena kalendarja, il-kontribuzzjoni operazzjonali tal-Iżvizzera għas-sena inkwistjoni għandha tkun soġġetta għal aġġustament, skont il-metodoloġija u t-termini tal-pagament definiti fl-Artikolu 4 tal-Anness II.

11. Id-dispożizzjonijiet dettaljati għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu huma stabbiliti fl-Anness II.

12. 3 snin mid-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim, u kull 3 snin wara dan, il-Kumitat Kongunt għandu jirrieżamina l-kundizzjonijiet tal-partecipazzjoni tal-Iżvizzera kif definiti fl-Artikolu 1 tal-Anness II u, meta xieraq, jadattahom.

ARTIKOLU 26

Dhul fis-seħh

1. Dan il-Ftehim għandu jiġi rratifikat jew approvat mill-Partijiet Kontraenti f'konformità mal-proċeduri tagħhom stess. Il-Partijiet Kontraenti għandhom jinnotifikaw lil xulxin dwar it-tlestija tal-proċeduri interni neċessarji għad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim.
2. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara l-aħħar notifika rigward l-istrumenti li ġejjin:
 - (a) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
 - (b) Il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Istati Membri tagħha, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-moviment liberu tal-persuni;
 - (c) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
 - (d) Il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;

- (e) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport bl-ajru;
- (f) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (g) Il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (h) Il-Protokoll dwar l-Għajnuna mill-Istat għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-trasport ta' merkanzija u passiġġieri permezz tal-linji tal-ferrovija u tat-triq;
- (i) Il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerċ tal-prodotti agrikoli;
- (j) Il-Protokoll Istituzzjonali għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonossiment reċiproku;
- (k) Il-Protokoll Emendatorju għall-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar ir-rikonossiment reċiproku fir-rigward tal-valutazzjoni tal-konformità;
- (l) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera lejn it-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea;

- (m) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika, minn naħa waħda, u l-Konfederazzjoni Żvizzera, min-naħa l-oħra, dwar il-parteċipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fil-programmi tal-Unjoni;
- (n) Il-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar it-termini u l-kundizzjonijiet għall-parteċipazzjoni tal-Konfederazzjoni Żvizzera fl-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Programm Spazjali.

ARTIKOLU 27

Terminazzjoni

1. Kull Parti Kontraenti tista' tittermina dan il-Ftehim billi tinnotifika lill-Parti Kontraenti l-oħra.
2. Dan il-Ftehim ma jibqax fis-seħħ 6 xhur wara l-wasla tan-notifika msemmija fil-paragrafu 1.
3. Meta dan il-Ftehim ma jibqax fis-seħħ, id-drittijiet u l-obbligi li individwi u operaturi ekonomiċi jkunu diġà akkwistaw bis-saħħa ta' dan il-Ftehim qabel id-data tat-tmiem ta' dan il-Ftehim għandhom jiġu ppreservati. Bi ftehim reċiproku, il-Partijiet Kontraenti għandhom jiddeċiedu liema azzjoni għandha tittiehed fir-rigward ta' drittijiet li qegħdin fil-proċess li jinkisbu.

Dan il-Ftehim huwa mfassal f'zewġ kopji bil-lingwa Bulgara, Kroata, Ċeka, Daniża, Netherlandiża, Inġliża, Estonjana, Finlandiża, Franciża, Germaniża, Griega, Ungeriza, Irlandiża, Taljana, Latvjana, Litwana, Maltija, Pollakka, Portugiża, Rumena, Slovakka, Slovena, Spanjola u Żvediża, b'kull test ugwalment awtentiku.

B'XHIEDA TA' DAN, is-sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Ftehim.

Magħmul fi ... nhar ... tas-sena ...

Għall-Unjoni Ewropea

Għall-Konfederazzjoni Żvizzera

ATTI LEGALI TAL-UNJONI
INTEGRATI SKONT
L-ARTIKOLU 6 TA' DAN IL-FTEHIM.

Sakemm ma jkunx previst mod ieħor fl-adattamenti tekniċi, id-drittijiet u l-obbligi previsti fl-atti legali tal-Unjoni integrati f'dan l-Anness għall-Istati Membri tal-Unjoni għandhom jinftiehem li huma previsti għall-Iżvizzera. Dan għandu jiġi applikat b'konformità sħiħa mad-dispożizzjonijiet istituzzjonali li jinsabu fil-Kapitolu 2 tal-Ftehim.

THEDDID TRANSFRONTIER SERJU GĦAS-SAĦĦA

1. 32022 R 2371 Ir-Regolament (UE) 2022/2371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Novembru 2022 dwar theddid transfrontier serju għas-saħħa u li jhassar id-Deciżjoni Nru 1082/2013/UE (ĠU EU L 314, 6.12.2022, p. 26, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj?locale=mt>).

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (UE) 2022/2371 għandhom jinqraw bl-adattamenti li ġejjin:

- (a) l-Iżvizzera għandha tippartecipa bis-sħiħ fil-Kumitat għas-Sigurtà tas-Saħħa u għandu jkollha l-istess drittijiet u obbligi fih bħall-Istati Membri tal-Unjoni, hlief għad-dritt tal-vot;

- (b) l-Iżvizzera għandha tkun utent shiħ tad-drittijiet tas-Sistema ta' Twissija Bikrija u ta' Rispons ("EWRS", Early Warning and Response System) stabbilita bir-Regolament (UE) 2022/2371;
- (c) l-Iżvizzera għandha tuża d-definizzjoni skont l-Artikolu 3, il-punt (10), tar-Regolament (UE) 2022/2371 biss għall-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim;
- (d) ir-rapporti msemmijin fl-Artikolu 7(1) tar-Regolament (UE) 2022/2371 għandhom jiġu pprovduti mill-Iżvizzera fl-istess hin kif meħtieġ mill-Istati Membri tal-Unjoni skont dak l-Artikolu, iżda fl-ebda każ aktar kmieni minn sena wara d-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim. L-Iżvizzera għandha tibgħat ir-rapport tagħha permezz tal-EWRS;
- (e) fl-Artikolu 7(5) tar-Regolament (UE) 2022/2371:
 - (i) il-kliem "bħala informazzjoni klassifikata tal-Unjoni Ewropea" għandu jithassar; u
 - (ii) it-tieni sentenza għandha tinftiehem, fir-rigward tal-Iżvizzera, bħala "Dawk ir-regolamenti nazzjonali dwar is-sigurtà għandhom joffru grad ta' protezzjoni ta' informazzjoni klassifikata f'konformità mal-Ftehim bejn il-Konfederazzjoni Żvizzera u l-Unjoni Ewropea dwar il-proċeduri ta' sigurtà għall-iskambju ta' informazzjoni klassifikata u l-arranġamenti ta' sigurtà tiegħu";
- (f) għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, il-parteciċipazzjoni fil-proċedura ta' akkwist kongunt imsemmija fl-Artikolu 12(3)(a) tar-Regolament (UE) 2022/2371 għandha tkun miftuħa wkoll għall-Iżvizzera;
- (g) l-Artikolu 12(4)(a), (b), (c), (e) u (f) tar-Regolament (UE) 2022/2371 ma għandux japplika għall-Iżvizzera;

- (h) il-kompetenza tal-Iżvizzera li tirrikonoxxi u ttemm emergenzi tas-saħħa pubblika fuq livell nazzjonali tibqa' mhux affettwata mill-Artikolu 23 tar-Regolament (UE) 2022/2371;
 - (i) l-Artikolu 25(a) u (b) tar-Regolament (UE) 2022/2371 ma għandux japplika għall-Iżvizzera;
 - (j) fl-Artikolu 27(1) tar-Regolament (UE) 2022/2371, ir-referenza għar-Regolament (UE) 2016/679 u għad-Direttiva 2002/58/KE għandha tinftiehem, fir-rigward tal-Iżvizzera, bħala referenza għal-legiżlazzjoni nazzjonali rilevanti.
2. 32023 R 1808 Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2023/1808 tal-21 ta' Settembru 2023 li jistabbilixxi l-mudell għall-għoti ta' informazzjoni dwar l-ippjanar għall-prevenzjoni, għat-tnejn u għar-rispons fir-rigward ta' theddid transfruntier serju għas-saħħa f'konformità mar-Regolament (UE) 2022/2371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 234, 22.9.2023, p. 105,
ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1808/oj?locale=mt).
 3. 32024 R 0892 Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2024/892 tat-22 ta' Marzu 2024 li jahtar laboratorji ta' referenza tal-Unjoni Ewropea għal ċerti oqsma speċifiċi tas-saħħa pubblika (ĠU L, 2024/892, 25.3.2024,
ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/892/oj?locale=mt).
 4. 32024 R 1232 Ir-Regolament Deleġat tal-Kummissjoni (UE) 2024/1232 tal-5 ta' Marzu 2024 li jissupplimenta r-Regolament (UE) 2022/2371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tal-valutazzjonijiet tal-istat tal-implimentazzjoni tal-pjanijiet nazzjonali ta' prevenzjoni, tnejn u rispons u r-relazzjoni tagħhom mal-pjan ta' prevenzjoni, tnejn u rispons tal-Unjoni (ĠU EU L, 2024/1232, 8.5.2024,
ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1232/oj?locale=mt).

5. 32024 R 2959 Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2024/2959 tat-29 ta' Novembru 2024 li jahtar il-laboratorji ta' referenza tal-Unjoni Ewropea għas-saħħa pubblika fir-rigward tal-batterji li jingarru mill-ikel u mill-ilma; tal-elminti u l-protozoa li jingarru mill-ikel, mill-ilma u mill-vetturi; u tal-viruses li jingarru mill-ikel u mill-ilma (ĠU L, 2024/2959, 2.12.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2959/oj?locale=mt).
6. 32018 D 0945 Id-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2018/945 tat-22 ta' Ġunju 2018 dwar il-mard komunikabbli u problemi speċjali tas-saħħa relatati li jridu jiġu koperti minn sorveljanza epidemjoloġika kif ukoll definizzjonijiet tal-każ rilevanti (ĠU L 170, 6.7.2018, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/945/oj?locale=mt).
7. 32017 D 0253 Id-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/253 tat-13 ta' Frar 2017 li tistabbilixxi l-proċeduri għan-notifika ta' twissijiet bħala parti tas-sistema ta' twissija bikrija u ta' reazzjoni stabbilita b'rabta mat-theddid transfruntier serju għas-saħħa u għall-iskambju ta' informazzjoni, ta' konsultazzjoni u ta' koordinazzjoni ta' reazzjonijiet għal theddid bħal dan skont id-Deciżjoni Nru 1082/2013/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 37, 14.2.2017, p. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/253/oj?locale=mt), kif emendata b'din:
 - 32021 D 0858 Id-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/858 tas-27 ta' Mejju 2021 li temenda d-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni (UE) 2017/253 fir-rigward ta' twissijiet skattati minn theddid transfruntier serju għas-saħħa u għat-traċċar tal-kuntatti ta' passiġġieri identifikati permezz tal-Formoli tal-Lokalizzazzjoni tal-Passiġġieri (ĠU L 188, 28.5.2021, p. 106, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2021/858/oj);

- 32021 D 1212 Id-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/1212 tat-22 ta' Lulju 2021 li temenda d-Deciżjoni ta' Implimentazzjoni (UE) 2017/253 fir-rigward ta' twissijiet skattati minn theddid transfruntier serju għas-saħħa u għat-traċċar tal-kuntatti ta' persuni esposti identifikati fil-kuntest tal-mili tal-Formoli tal-Lokalizzazzjoni tal-Passiġġieri (ĠU L 263, 23.7.2021, p. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/1212/oj?locale=mt).

IĊ-ĊENTRU EWROPEW GHALL-PREVENZJONI U L-KONTROLL TAL-MARD

8. 32004 R 0851 Ir-Regolament (KE) Nru 851/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' April 2004 li jistabbilixxi ċentru Ewropew għall-prevenzjoni u l-kontroll tal-mard (ĠU L 142, 30.4.2004, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/851/oj?locale=mt>), kif emendat b'dan:

- 32022 R 2370 Ir-Regolament (KE) Nru 2022/2370 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Novembru 2022 li jemenda r-Regolament (KE) Nru 851/2004 li jistabbilixxi ċentru Ewropew għall-prevenzjoni u l-kontroll tal-mard (ĠU UE L 314, 6.12.2022, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2370/oj?locale=mt>).

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim, id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 851/2004 għandhom jinqraw bl-adattamenti li ġejjin:

- (a) l-Iżvizzera għandha tippartecipa fiċ-Ċentru;
- (b) l-Iżvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament għall-attivitajiet taċ-Ċentru f'konformità mal-Artikolu 25 tal-Ftehim;

- (c) l-Iżvizzera għandha tipparteċipa bis-sħiħ fil-Bord tat-Tmexxija taċ-Ċentru u għandu jkollha l-istess drittijiet u obbligi fih bhall-Istati Membri tal-Unjoni, ħlief għad-dritt tal-vot;
- (d) l-Iżvizzera għandha tipparteċipa bis-sħiħ fil-Forum Konsultattiv taċ-Ċentru u għandu jkollha l-istess drittijiet u obbligi fih bhall-Istati Membri tal-Unjoni;
- (e) l-Iżvizzera għandha tagħti liċ-Ċentru u lill-persunal tiegħu, fil-qafas tal-karigi uffiċjali tagħhom Għall-Aġenzija, il-privileġġi u l-immunitajiet previsti fl-Appendiċi, li huma bbażati fuq l-Artikoli 1 sa 6, l-Artikoli 10 sa 15, u l-Artikoli 17 u 18 tal-Protokoll (Nru 7). Ir-referenzi għall-artikoli korrispondenti ta' dak il-Protokoll huma indikati bejn il-parentesi għall-informazzjoni;
- (f) permezz ta' deroga mill-Artikolu 12(2)(a) tal-Kundizzjonijiet tal-Impjeg ta' Aġenti Oħra tal-Unjoni Ewropea (stabbiliti fir-Regolament Nru 31 (KEE), 11 (KEEA), li jistabbilixxi r-Regolamenti tal-Persunal għall-Uffiċjali u l-Kundizzjonijiet tal-Impjeg ta' Aġenti Oħra tal-Komunità Ekonomika Ewropea u tal-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika (ĠU 45, 14.6.1962, p. 1385), inkluża kwalunkwe emenda sussegwenti), iċ-Ċentru jista', jekk jiddeciedi hekk, jimpjega b'kuntratt ċittadini Żvizzeri li jgawdu d-drittijiet sħaħ tagħhom bħala ċittadini. Iċ-Ċentru jista' jaċċetta s-sekondar ta' esperti mill-Iżvizzera;
- (g) l-Iżvizzera għandha tipparteċipa bis-sħiħ fin-networks operati miċ-Ċentru u għandu jkollha l-istess drittijiet u obbligi fihom bhall-Istati Membri tal-Unjoni;

- (h) fl-Artikolu 3(2)(g) tar-Regolament (KE) Nru 851/2004, il-kliem “bl-assistenza ta’ u” jżdid wara l-kliem “skont il-każ”;
- (i) fl-Artikolu 20a tar-Regolament (KE) Nru 851/2004, ir-referenza għar-Regolament (UE) 2016/679 u għad-Direttiva 2002/58/KE għandha tinftiehem, fir-rigward tal-Iżvizzera, bħala referenza għal-legiżlazzjoni nazzjonali rilevanti.

DWAR IL-PRIVILEĠĠI U L-IMMUNITAJIET

ARTIKOLU 1

(jikkorrispondi għall-Artikolu 1 tal-Protokoll (Nru 7))

L-istabbilimenti u l-binjiet tal-Aġenzija għandhom ikunu invjolaġġi. Huma għandhom ikunu eżentati minn tiftix, rekwizizzjoni, konfiska jew esproprijazzjoni. Il-proprjetà u l-assi tal-Aġenzija ma għandhomx ikunu s-sugġett ta' xi miżura amministrattiva jew legali ta' restrizzjoni mingħajr l-awtorizzazzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU 2

(jikkorrispondi għall-Artikolu 2 tal-Protokoll (Nru 7))

L-arkivji tal-Aġenzija għandhom ikunu invjolaġġi.

ARTIKOLU 3

(jikkorrispondi għall-Artikoli 3 u 4 tal-Protokoll (Nru 7))

1. L-Aġenzija, l-assi, id-dhul u proprjetà oħra tagħha għandhom ikunu eżentati mit-taxxi diretti kollha.

2. L-oġġetti u s-servizzi esportati lejn l-Aġenzija għall-użu uffiċjali tagħha mill-Iżvizzera jew ipprovduti lill-Aġenzija fl-Iżvizzera ma għandhom ikunu soġġetti għall-ebda dazji u taxxi indiretti.
3. L-eżenzjoni mill-VAT għandha tingħata jekk il-prezz tax-xiri attwali tal-oġġetti u tas-servizzi msemmijin fil-fattura jew fid-dokument korrispondenti jammonta għal mill-inqas mitt frank Żvizzeru (inkluża t-taxxa). L-Aġenzija għandha tkun eżentata mid-dazji doganali, il-projbizzjonijiet u r-restrizzjonijiet kollha fuq l-importazzjonijiet u l-esportazzjonijiet fir-rigward tal-oġġetti maħsubin għall-użu uffiċjali tagħha; oġġetti importati b'dan il-mod ma għandhomx jiġu ċeduti, kemm jekk bi ħlas kif ukoll jekk le, fl-Iżvizzera, hliet taht il-kundizzjonijiet approvati mill-gvern tal-Iżvizzera.
4. L-eżenzjoni mill-VAT, mid-dazju tas-sisa u minn kwalunkwe taxxa indiretta oħra għandha tingħata permezz ta' mandat mal-prezentazzjoni lill-fornitur tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-formoli Żvizzeri pprovduti għal dan l-iskop.
5. Ma għandha tingħata l-ebda eżenzjoni fir-rigward tat-taxxi u tal-ħlasijiet dovuti, li jammontaw sempliċement għal imposti għal servizzi ta' utilità pubblika.

ARTIKOLU 4

(jikkorrispondi għall-Artikolu 5 tal-Protokoll (Nru 7))

Għall-komunikazzjonijiet uffiċjali tagħha u għat-trażmissjoni tad-dokumenti kollha tagħha, l-Aġenzija għandha tgawdi fl-Iżvizzera t-trattament mogħti minn dak l-Istat lil missjonijiet diplomatiċi.

Il-korrispondenza uffiċjali u komunikazzjonijiet uffiċjali oħrajn tal-Aġenzija ma għandhomx ikunu soġġetti għal ċensura.

ARTIKOLU 5

(jikkorrispondi għall-Artikolu 6 tal-Protokoll (Nru 7))

Il-*laissez-passer* tal-Unjoni maħruġa lill-membri u lill-impjegati tal-Aġenzija għandhom jiġu rrikonoxxuti bħala dokumenti tal-ivvjagġar validi fit-territorju tal-Iżvizzera. Dawk il-*laissez passer* għandhom jinħarġu lill-uffiċjali u lill-aġenti l-oħrajn skont il-kondizzjonijiet stabbiliti fir-Regolamenti tal-Persunal għall-Uffiċjali u l-Kundizzjonijiet tal-Impjieg ta' Aġenti Oħra tal-Unjoni (ir-Regolament Nru 31 (KEE), 11 (KEEA), li jstabbilixxi r-Regolamenti tal-Persunal għall-Uffiċjali u l-Kundizzjonijiet tal-Impjieg ta' Aġenti Oħra tal-Komunità Ekonomika Ewropea u tal-Komunità Ewropea tal-Energija Atomika (ĠU 45, 14.6.1962, p. 1385), inkluża kwalunkwe emenda sussegwenti).

ARTIKOLU 6

(jikkorrispondi għall-Artikolu 10 tal-Protokoll (Nru 7))

Ir-rappreżentanti tal-Istati Membri tal-Unjoni li jieħdu sehem fil-ħidma tal-Aġenzija, il-konsulenti u l-esperti tekniċi tagħhom għandhom, fil-qadi ta' dmirijiethom u matul l-ivvjagġar tagħhom lejn il-post tal-laqgħa fl-Iżvizzera u minnu, igawdu l-privileġġi, l-immunitajiet u l-faċilitajiet abitwali.

ARTIKOLU 7

(jikkorrispondi għall-Artikolu 11 tal-Protokoll (Nru 7))

Fit-territorju tal-Iżvizzera u irrispettivament min-nazzjonalità tagħhom, l-uffiċjali u l-aġenti l-oħrajn tal-Aġenzija għandhom:

- (a) soġġetti għad-dispożizzjonijiet tat-Trattati relatati, minn naħa waħda, mar-regoli dwar ir-responsabbiltà tal-uffiċjali u ta' aġenti oħrajn lejn l-Unjoni u, min-naħa l-oħra, mal-gurizdizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea f' tilwim bejn l-Unjoni u l-uffiċjali u aġenti oħrajn tagħha, ikollhom immunità minn proċedimenti legali fir-rigward tal-atti mwettqin minnhom fil-kapaċità uffiċjali tagħhom, inkluż kliemhom mitkellem jew miktub. Huma għandhom ikomplu jgawdu minn din l-immunità wara li jkunu waqfu milli jokkupaw il-kariga;
- (b) flimkien mal-konjuġi tagħhom u mal-membri dipendenti tal-familji tagħhom, ma għandhomx ikunu soġġetti għal restrizzjonijiet tal-immigrazzjoni jew għal formalitajiet għar-registrazzjoni tal-persuni barranin;
- (c) fir-rigward tar-regolamenti dwar il-munita jew il-kambju, jingħataw l-istess faċilitajiet kif jingħataw b'mod abitwali lil uffiċjali ta' organizzazzjonijiet internazzjonali;
- (d) igawdu d-dritt li jimportaw mingħajr dazju l-għamara u l-affarijiet tagħhom l-ewwel darba li jibdew jaħdmu fil-pajjiż ikkonċernat, u d-dritt li jesportaw mill-ġdid mingħajr dazju l-għamara u l-affarijiet tagħhom, malli jtemmu dmirijiethom f'dak il-pajjiż, soġġetti fi kwalunkwe każ għall-kundizzjonijiet ikkunsidrati neċessarji mill-gvern tal-Iżvizzera;

- (e) għandhom id-dritt li jimportaw mingħajr dazju karożza għall-użu personali tagħhom, akkwistata fil-pajjiż tal-aħħar residenza tagħhom jew fil-pajjiż li tiegħu huma ċittadini skont it-termini li jirregolaw is-suq domestiku f'dak il-pajjiż, u li jespportawha mill-ġdid mingħajr dazju, soġġetti fi kwalunkwe każ għall-kundizzjonijiet ikkunsidrati neċessarji mill-gvern tal-Iżvizzera.

ARTIKOLU 8

(jikkorrispondi għall-Artikolu 12 tal-Protokoll (Nru 7))

L-uffiċjali u l-aġenti l-oħra tal-Aġenzija għandhom ikunu soġġetti għal taxxa għall-benefiċċju tal-Unjoni fuq is-salarji, il-pagi u l-emolumenti mhallsin lilhom mill-Aġenzija, f'konformità mal-kundizzjonijiet u l-proċedura stabbiliti mid-dritt tal-Unjoni.

Huma għandhom ikunu eżentati mit-taxxi federali, kantonali u komunalni Żvizzeri fuq is-salarji, il-pagi u l-emolumenti mhallsin mill-Aġenzija.

ARTIKOLU 9

(jikkorrispondi għall-Artikolu 13 tal-Protokoll (Nru 7))

Fl-applikazzjoni tat-taxxa fuq l-introjtu, tat-taxxa fuq il-ġid u tad-dazji tas-suċċessjoni u fl-applikazzjoni tal-konvenzjonijiet dwar l-evitar tat-taxxa doppja konkluzi bejn l-Iżvizzera u l-Istati Membri tal-Unjoni, l-uffiċjali u l-aġenti l-oħrajn tal-Aġenzija li d-domicilju għal finijiet tat-taxxa tagħhom mhuwiex fl-Iżvizzera u li, sempliċement minhabba l-qadi ta' dmirijietom fis-servizz tal-Aġenzija, jistabilixxu r-residenza tagħhom fit-territorju tal-Iżvizzera, għandhom jitqiesu, kemm fl-Iżvizzera kif ukoll fil-pajjiż ta' domicilju għal finijiet ta' taxxa, bħala li zammew id-domicilju tagħhom fil-pajjiż tal-aħħar, sakemm ikun Stat Membru tal-Unjoni. Din id-dispożizzjoni għandha tapplika wkoll għal konjuġi, sa fejn dawn tal-aħħar ma jkunux involuti separatament f'impjeg bi qligħ, u għal tfal dipendenti fuq il-persuni msemmijin f'dan l-Artikolu u fil-kura tagħhom.

Il-proprjetà mobbli li tappartjeni lil persuni msemmijin fl-ewwel paragrafu u li tinsab fl-Iżvizzera għandha tkun eżentata mid-dazji tas-suċċessjoni fl-Iżvizzera; tali proprjetà għandha, għall-valutazzjoni ta' tali dazju, titqies bħala li tinsab fil-pajjiż tad-domicilju għal finijiet ta' taxxa, soġġetta għad-drittijiet ta' pajjiżi terzi u għall-applikazzjoni possibbli tad-dispożizzjonijiet ta' konvenzjonijiet internazzjonali dwar it-taxxa doppja.

Kwalunkwe domicilju miksub biss minhabba l-qadi tad-dmirijiet fis-servizz ta' organizzazzjonijiet internazzjonali oħrajn ma għandux jitqies meta jiġu applikati d-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu.

ARTIKOLU 10

(jikkorrispondi għall-Artikolu 14 tal-Protokoll (Nru 7))

Id-dritt tal-Unjoni għandu jistabbilixxi l-iskema ta' benefiċċji tas-sigurtà soċjali għall-uffiċjali u għal aġenti oħrajn tal-Unjoni.

Għalhekk, l-uffiċjali u aġenti oħrajn tal-Aġenzija ma għandhomx ikunu obbligati li jkunu membri tas-sistema tas-sigurtà soċjali Żvizzera, sakemm ikunu diġà koperti mill-iskema ta' benefiċċji tas-sigurtà soċjali għall-uffiċjali u għal aġenti oħrajn tal-Unjoni. Il-membri tal-familja tal-membri tal-persunal tal-Aġenzija li jiffurmaw parti mill-unità domestika tagħhom għandhom ikunu koperti mill-iskema ta' benefiċċji tas-sigurtà soċjali għall-uffiċjali u għal aġenti oħrajn tal-Unjoni, sakemm ma jkunux impjegati minn impjegatur ieħor għajr l-Aġenzija u sakemm ma jirċevux benefiċċji tas-sigurtà soċjali minn Stat Membru tal-Unjoni jew mill-Iżvizzera.

ARTIKOLU 11

(jikkorrispondi għall-Artikolu 15 tal-Protokoll (Nru 7))

Id-dritt tal-Unjoni għandu jiddetermina l-kategoriji ta' uffiċjali u aġenti oħrajn tal-Aġenzija li għalihom għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 7, 8, u 9, kompletament jew parzjalment.

L-ismijiet, il-grads u l-indirizzi tal-uffiċjali u ta' aġenti oħrajn inklużi f'tali kategoriji għandhom jiġu kkomunikati perjodikament lill-Iżvizzera.

ARTIKOLU 12

(jikkorrispondi għall-Artikolu 17 tal-Protokoll (Nru 7))

Il-privileġġi, l-immunitajiet u l-faċilitajiet għandhom jingħataw lill-uffiċjali u lil aġenti oħrajn tal-Aġenzija biss fl-interessi tal-Aġenzija.

L-Aġenzija għandha tkun meħtieġa tirrinunzja l-immunità mogħtija lil uffiċjal jew aġenti oħra, kull meta dik l-Aġenzija tqis li r-rinunzja ta' tali immunità ma tmurx kontra l-interessi tal-Unjoni.

ARTIKOLU 13

(jikkorrispondi għall-Artikolu 18 tal-Protokoll (Nru 7))

Għall-fini tal-applikazzjoni ta' dan l-Appendiċi, l-Aġenzija għandha tikkoopera mal-awtoritajiet responsabbli tal-Izvizzera jew tal-Istati Membri tal-Unjoni kkonċernati.

DWAR L-APPLIKANT
TAL-ARTIKOLU 25 TA' DAN IL-FTEHIM.

ARTIKOLU 1

Lista tal-attivitajiet tal-aġenziji tal-Unjoni,
sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħra
li għalihom l-Isvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament

L-Isvizzera għandha tikkontribwixxi finanzjarjament għal

(a) l-aġenziji:

- Iċ-Ċentru Ewropew għall-prevenzjoni u l-kontroll tal-mard, stabbilit bir-Regolament (KE) Nru 851/2004 (ĠU L 142, 30.4.2004, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/851/oj?locale=mt>), kif applikabbli f'konformità mal-Anness I;

(b) is-sistemi ta' informazzjoni:

- is-Sistema ta' Twissija Bikrija u ta' Rispons (EWRS, Early Warning and Response System), stabbilita f'konformità mar-Regolament (UE) 2022/2371 (ĠU L 314, 6.12.2022, p. 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2371/oj?locale=mt>), kif applikabbli f'konformità mal-Anness I, sakemm il-kontribuzzjoni Żvizzera għal dik is-sistema ta' informazzjoni ma tkunx diġà koperta fl-intier tagħha mill-kontribuzzjoni Żvizzera liċ-Ċentru u lill-Programm għall-azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa;

(c) attivitajiet oħra:

- xejn.

ARTIKOLU 2

Termini tal-pagament

1. Il-pagamenti dovuti skont l-Artikolu 25 tal-Ftehim għandhom isiru f'konformità ma' dan l-Artikolu.

2. Meta toħroġ is-sejha għall-fondi tas-sena finanzjarja, il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-informazzjoni li ġejja lill-Iżvizzera:

(a) l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali; u

(b) l-ammont tat-tariffa tal-partecipazzjoni.

3. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika lill-Iżvizzera, kemm jista' jkun malajr u mhux aktar tard mis-16 ta' April ta' kull sena finanzjarja, l-informazzjoni li ġejja b'rabta mal-partecipazzjoni tal-Iżvizzera:

- (a) l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn tal-baġit annwali tal-Unjoni vvotati inkluzi fil-linja/i tas-sussidju fil-baġit tal-Unjoni rilevanti tas-sena inkwistjoni għal kull aġenzija tal-Unjoni, filwaqt li jitqiesu, għal kull aġenzija, kwalunkwe kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata kif definita fl-Artikolu ta' dan l-Anness, u l-ammonti f'approprjazzjonijiet ta' impenn b'rabta mal-baġit ivvotat tal-Unjoni tas-sena inkwistjoni għall-baġit rilevanti tas-sistemi ta' informazzjoni u attivitajiet oħrajn, li jkopru l-partecipazzjoni tal-Iżvizzera f'konformità mal-Artikolu 1 ta' dan l-Anness;
- (b) l-ammont tat-tariffa tal-partecipazzjoni msemmija fl-Artikolu 25(7) tal-Ftehim; u
- (c) fir-rigward tal-aġenziji, fis-sena N+1, l-ammonti f'impenni baġitarji magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N fuq il-linja/i tas-sussidju rilevanti fil-baġit tal-Unjoni fir-rigward tal-baġit annwali tal-Unjoni mdaħħla fuq il-linja/i rilevanti tas-sussidju tal-baġit tal-Unjoni tas-sena N.

4. Abbażi tal-abbozz tal-baġit tagħha, il-Kummissjoni għandha ttiprovdi stima tal-informazzjoni skont il-punti (a) u (b) tal-paragrafu 3 malajr kemm jista' jkun, u sa mhux aktar tard mill-1 ta' Settembru tas-sena finanzjarja.

5. Il-Kummissjoni għandha toħroġ lill-Iżvizzera, mhux aktar tard mis-16 ta' April u, jekk applikabbli, għall-aġenzija rilevanti, għas-sistema ta' informazzjoni jew għal attività oħra, mhux qabel it-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru ta' kull sena finanzjarja, sejha għall-fondi li tikkorrispondu għall-kontribuzzjoni tal-Iżvizzera skont il-Ftehim għal kull waħda mill-aġenziji, mis-sistemi ta' informazzjoni u minn attivitajiet oħrajn li fihom tippartecipa l-Iżvizzera.

6. Is-sejha jew sejhiet għall-fondi msemmija fil-paragrafu 5 għandhom ikunu strutturati f'pagamenti parzjali kif ġej:

- (a) L-ewwel pagament parzjali ta' kull sena, b'rabta mas-sejha għall-fondi li għandha tinħareġ sas-16 ta' April, għandu jikkorrispondi għal ammont sal-ekwivalenti tal-istima tal-kontribuzzjoni finanzjarja annwali tal-aġenzija, tas-sistema ta' informazzjoni jew ta' attività oħra inkwistjoni msemmija fil-paragrafu 4;

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinħareġ is-sejha għall-fondi.

- (b) fejn applikabbli, it-tieni pagament parzjali tas-sena, b'rabta mas-sejha għall-fondi li għandha tinħareġ mhux qabel it-22 ta' Ottubru u mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru, għandu jikkorrispondi għad-differenza bejn l-ammont imsemmi fil-paragrafu 4 u l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5 meta l-ammont imsemmi fil-paragrafu 5 ikun oghla.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat f'din is-sejha għall-fondi sa mhux aktar tard mill-21 ta' Dicembru.

Għal kull sejha għall-fondi, l-Iżvizzera tista' tagħmel pagamenti separati għal kull aġenzija, sistema ta' informazzjoni jew attività oħra.

7. Għall-ewwel sena ta' implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim, il-Kummissjoni għandha toħroġ sejha waħda għall-fondi, fi żmien 90 jum mid-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim.

L-Iżvizzera għandha tħallas l-ammont indikat fis-sejha għall-fondi mhux aktar tard minn 60 jum wara li tinħareġ is-sejha għall-fondi.

8. Kwalunkwe dewmien fil-ħlas tal-kontribuzzjoni finanzjarja għandu jagħti lok għall-ħlas ta' imghax ta' inadempjenza mill-Iżvizzera fuq l-ammont pendenti mid-data dovuta sal-jum li fih dak l-ammont pendenti jithallas kollu.

Ir-rata tal-imghax għall-ammonti riċevibbli iżda mhux imħallsin fid-data dovuta għandha tkun ir-rata applikata mill-Bank Ċentrali Ewropew għall-operazzjonijiet ta' rfinanzjament prinċipali tiegħu, kif ippublikata fis-serje C ta' *Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, fis-seħħ fl-ewwel jum tax-xahar li fih taħbat id-data dovuta, jew 0 %, skont liema tkun l-oġġla, biż-żieda ta' 3,5 punti perċentwali.

ARTIKOLU 3

Aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Isvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni fid-dawl tal-implimentazzjoni

L-aġġustament tal-kontribuzzjoni finanzjarja tal-Isvizzera lill-aġenziji tal-Unjoni għandu jsir fis-sena N+1, meta l-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali tiġi aġġustata 'l fuq jew 'l isfel bid-differenza bejn il-kontribuzzjoni operazzjonali inizjali u l-kontribuzzjoni aġġustata kkalkolata bl-applikazzjoni tal-koeffiċjent tal-kontribuzzjoni tas-sena N għall-ammont ta' impenji baġitarji magħmula fuq approprjazzjonijiet ta' impenn awtorizzati fis-sena N taħt il-linja/i tas-sussidju rilevanti fil-baġit tal-Unjoni. Fejn applikabbli, id-differenza għandha tqis, għal kull aġenzija, il-kontribuzzjoni operazzjonali aġġustata abbażi tal-perċentwal kif hija ddefinita fl-Artikolu 1.

ARTIKOLU 4

Arrangamenti tranzizzjonali

Fil-każ li d-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim ma tkunx l-1 ta' Jannar, dan l-Artikolu għandu japplika permezz ta' deroga mill-Artikolu 2.

Għall-ewwel sena tal-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim, b'rabta mal-kontribuzzjoni operazzjonali dovuta għas-sena inkwistjoni applikabbli għall-aġenzija rilevanti, għas-sistema ta' informazzjoni jew għal attività oħra, kif stabbilit f'konformità mal-Artikolu 25 tal-Ftehim u mal-Artikoli 1, 2 u 3 ta' dan l-Anness, il-kontribuzzjoni operazzjonali għandha titnaqqas fuq bażi *pro rata temporis* billi l-ammont tal-kontribuzzjoni operazzjonali annwali dovuta jiġi mmultiplikat bil-proporzjon ta' dawn li ġejjin:

- (a) in-numru ta' jiem tal-kalendarju mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim sal-31 ta' Dicembru tas-sena inkwistjoni; u
- (b) l-għadd totali ta' jiem kalendarji tas-sena inkwistjoni.

PROTOKOLL
DWAR IT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ:

KAPITOLU I
DISPOŻIZZJONIJIET PRELIMINARJI

ARTIKOLU I.1

Kamp ta' Applikazzjoni

Jekk waħda mill-Partijiet Kontraenti (minn hawn 'il quddiem imsejhin il-“partijiet”) tippreżenta tilwima għall-arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu 15(2) jew l-Artikolu 16(2) tal-Ftehim, għandhom japplikaw ir-regoli stabbiliti f'dan il-Protokoll.

ARTIKOLU I.2

Servizzi ta' registru u ta' segretarjat

L-Uffiċċju Internazzjonali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ f'The Hague (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ l-“Uffiċċju Internazzjonali”) għandu jwettaq il-funzjonijiet ta' registru u jipprovdi s-servizzi segretarjali meħtieġa.

ARTIKOLU I.3

Avvizi u kalkolu tat-termini

1. L-avvizi, inklużi l-komunikazzjonijiet jew il-proposti, jistgħu jintbagħtu bi kwalunkwe mezz ta' komunikazzjoni li jiċċertifika l-bgħit tagħhom, jew li jippermettilhom li jiġu ċċertifikati.
2. Dawn l-avvizi jistgħu jintbagħtu b'mod elettroniku biss jekk indirizz ikun ġie indikat jew awtorizzat minn parti speċifikament għal dan il-għan.
3. Dawn l-avvizi nnotifikati lill-partijiet għandhom jintbagħtu, għall-Iżvizzera, lid-Divizjoni tal-Ewropa tad-Dipartiment Federali tal-Affarijiet Barranin tal-Iżvizzera u, għall-Unjoni, lis-Servizz Legali tal-Kummissjoni.
4. Kwalunkwe terminu stipulat f'dan il-Protokoll għandu jibda mill-jum wara li jseħh avveniment jew li tittieħed azzjoni. Jekk l-aħħar jum għall-konsenja ta' dokument jaħbat f'jum mhux tax-xogħol tal-istituzzjonijiet tal-Unjoni jew tal-gvern tal-Iżvizzera, il-perjodu ta' żmien għall-konsenja tad-dokument għandu jintemm fl-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss. Il-jiem mhux tax-xogħol li jaqgħu fil-perjodu ta' żmien għandhom jingħaddu.

ARTIKOLU I.4

Avviz ta' arbitraġġ

1. Il-parti li tiegħu l-inizjattiva li tuża l-arbitraġġ (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ ir-“rikorrent”) għandha tibgħat avviz ta' arbitraġġ lill-parti l-oħra (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ l-“intimat”) u lill-Uffiċċju Internazzjonali.
2. Il-proċedimenti ta' arbitraġġ għandhom jitqiesu li jibdeu fil-jum wara dak li fih l-intimat jirċievi l-avviz ta' arbitraġġ.
3. L-avviz ta' arbitraġġ għandu jinkludi l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) id-domanda li t-tilwima tiġi riferuta għall-arbitraġġ;
 - (b) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
 - (c) l-isem u l-indirizz tal-aġent(i) tar-rikorrent;
 - (d) il-bażi legali tal-proċedimenti (l-Artikolu 15(2) jew l-Artikolu 16(2) tal-Ftehim u:
 - (i) fil-każijiet imsemmijin fl-Artikolu 15(2) tal-Ftehim, il-kwistjoni li twassal sabiex it-tilwima tiddaħħal uffiċjalment, għal riżoluzzjoni, fl-aġenda tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 15(1) tal-Ftehim; u

- (ii) fil-kazijiet imsemmijin fl-Artikolu 16(2) tal-Ftehim, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, kwalunkwe miżura ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 15(5) tal-Ftehim u l-miżuri ta' kumpens ikkontestati;
 - (e) id-deżinjazzjoni ta' kwalunkwe regola li tikkawża t-tilwima jew relatata magħha;
 - (f) deskrizzjoni fil-qosor tat-tilwima; u
 - (g) il-ħatra ta' arbitru jew, jekk għandhom jinhatru ħames arbitri, il-ħatra ta' żewġ arbitri.
4. Fil-kazijiet imsemmijin fl-Artikolu 15(3) tal-Ftehim, l-avviż ta' arbitraġġ jista' jkun fil-ukoll informazzjoni dwar il-htieġa ta' rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
5. Kwalunkwe pretensjoni dwar is-suffiċjenza tal-avviż ta' arbitraġġ ma għandhiex tipprevjeni l-kostituzzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deċiża b'mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU I.5

Rispons għall-avviż ta' arbitraġġ

1. Fi żmien 60 jum minn meta jirċievi l-avviż ta' arbitraġġ, l-intimat għandu jibgħat risposta għall-avviż ta' arbitraġġ lir-rikorrent u lill-Uffiċċju Internazzjonali, li għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:
 - (a) l-ismijiet u d-dettalji ta' kuntatt tal-partijiet;
 - (b) l-ism u l-indirizz tal-aġent(i) tal-intimat;
 - (c) risposta għall-informazzjoni mogħtija fl-avviż ta' arbitraġġ f'konformità mal-punti (d), (e) u (f) tal-Artikolu I.4(3); u
 - (d) il-ħatra ta' arbitru jew, jekk għandhom jinħatru ħames arbitri, il-ħatra ta' żewġ arbitri.
2. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 15(3) tal-Ftehim, ir-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ jista' jkun fiha wkoll risposta għall-informazzjoni mogħtija fl-avviż ta' arbitraġġ f'konformità mal-Artikolu I.4(4) ta' dan il-Protokoll u informazzjoni li tikkonċerna l-ħtieġa ta' rinviu lill-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea.
3. In-nuqqas ta' risposta jew risposta mhux kompluta jew tardiva mill-intimat għall-avviż ta' arbitraġġ ma għandhiex tipprevjeni li jiġi kkostitwit tribunal tal-arbitraġġ. It-tilwima għandha tiġi deċiża b'mod definittiv mit-tribunal tal-arbitraġġ.

4. Jekk fir-risposta tiegħu għall-avviż ta' arbitraġġ l-intimat jitlob li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun magħmul minn hames arbitri, ir-rikorrent għandu jahtar tribunal addizzjonali fi żmien 30 jum minn meta jirċievi r-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ.

ARTIKOLU I.6

Rappreżentanza u għajnuna

1. Il-partijiet għandhom ikunu rrapreżentati quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ minn agent wieħed jew aktar. L-aġenti jistgħu jkunu assistiti minn konsulenti jew avukati.
2. Kwalunkwe bidla fl-aġenti jew fl-indirizzi tagħhom għandha tiġi nnotifikata lill-parti l-oħra, lill-Uffiċċju Internazzjonali u lit-tribunal tal-arbitraġġ. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi kwalunkwe ħin, fuq inizjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' parti, jitlob evidenza tas-setgħat mogħtija lill-aġenti tal-partijiet.

KAPITOLU II

KOMPOŻIZZJONI TAT-TRIBUNAL TAL-ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU II.1

Għadd ta' arbitri

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun kompost minn tliet arbitri. Jekk ir-rikorrent fl-avviż ta' arbitraġġ tiegħu jew l-intimat fir-risposta tiegħu għall-avviż ta' arbitraġġ jitlob dan, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun magħmul minn hames arbitri.

ARTIKOLU II.2

Hatra tal-arbitri

1. Jekk għandhom jinhatru tliet arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tahtar wiehed minnhom. Iz-żewġ arbitri mahtura mill-partijiet għandhom jagħzlu t-tielet arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.
2. Jekk għandhom jinhatru hames arbitri, kull waħda mill-partijiet għandha tahtar tnejn minnhom. L-erba' arbitri mahtura mill-partijiet għandhom jagħzlu l-hames arbitru, li għandu jkun il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ.

3. Jekk, fi żmien 30 jum mill-ħatra tal-aħħar tribunal tal-arbitraġġ mahtur mill-partijiet, l-arbitri ma jkunux laħqu ftehim dwar l-għażla tal-president tat-tribunal tal-arbitraġġ, il-president għandu jinhatar mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ.

4. Bħala għajjnuna fl-għażla tal-arbitri li jiffurmaw it-tribunal tal-arbitraġġ, għandha tiġi stabbilita u, meta neċessarju, aġġornata lista indikattiva ta' persuni li għandhom il-kwalifiki msemmijin fil-paragrafu 6, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera kif ukoll dan il-Ftehim, il-Ftehim bejn il-Komunità Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kummerċ fi prodotti agrikoli, magħmul il-Lussemburgu fil-21 ta' Ġunju 1999 (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-kummerċ fi prodotti agrikoli”) u l-Ftehim bejn l-Unjoni Ewropea u l-Konfederazzjoni Żvizzera dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera għat-tnaqqis tad-disparitajiet ekonomiċi u soċjali fl-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ il-“Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera”). Il-Komitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista b' deċiżjoni għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

5. Meta parti tonqos milli tahtar arbitru, is-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ għandu jahtar dak l-arbitru mil-lista msemmija fil-paragrafu 4. Fin-nuqqas ta' tali lista, l-arbitru għandu jinhatar bix-xorti mis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ mill-individwi li jkunu ġew proposti formalment minn parti waħda jew miż-żewġ partijiet għall-finijiet tal-paragrafu 4.

6. Il-persuni li jikkostitwixxu t-tribunal tal-arbitraġġ għandhom ikunu persuni kkwalifikati ħafna, b'rabtiet jew mingħajrhom mal-partijiet, li l-indipendenza u n-nuqqas ta' kunflitti ta' interess tagħhom huma garantiti, flimkien ma' firxa wiesgħa ta' esperjenza. B'mod partikolari, għandhom ikunu wrew għarfien espert fil-ligi u fil-kwistjonijiet koperti minn dan il-Ftehim; ma għandhom jiehdu struzzjonijiet mingħand l-ebda parti; u għandhom iservu fil-kapaċitajiet individwali tagħhom u ma jiddux struzzjonijiet mingħand xi organizzazzjoni jew gvern fir-rigward ta' kwistjonijiet relatati mat-tilwima. Il-president tat-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu wkoll esperjenza fil-proċeduri għas-soluzzjoni għat-tilwim.

ARTIKOLU II.3

Dikjarazzjonijiet tal-arbitri

1. Meta persuna tkun qiegħda tiġi kkunsidrata biex tinħatar bħala arbitru, dik il-persuna għandha tirrapporta ċ-ċirkostanzi kollha li x'aktarx iwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tagħha. Mill-ħatra u matul il-proċedimenti kollha ta' arbitraġġ, l-arbitru għandu jirrapporta tali ċirkostanzi lill-partijiet u lill-arbitri l-oħra mingħajr dewmien, jekk l-arbitru ma jkunx diġà għamel dan.
2. Kwalunkwe arbitru jista' jitneħħa jekk ikunu jeżistu ċirkostanzi li jistgħu jwasslu għal dubji legittimi dwar l-imparzjalità jew l-indipendenza tiegħu.
3. Parti tista' titlob biss it-tneħħija ta' arbitru li tkun ħatret minħabba raġuni li ssir magħrufa lill-wara dik il-ħatra.
4. Jekk arbitru jonqos milli jaġixxi jew jekk ikun impossibbli *de jure* jew *de facto* li arbitru jaqdi r-rwol tiegħu, għandha tapplika l-proċedura għat-tneħħija tal-arbitri stabbilita fl-Artikolu II.4.

ARTIKOLU II.4

Tnehhija tal-arbitri

1. Kwalunkwe parti li tkun tixtieq tneħhi arbitru għandha tagħmel talba għat-tneħhija fi żmien 30 jum mid-data li fiha tiġi nnotifikata bil-ħatra ta' dak l-arbitru jew fi żmien 30 jum mid-data li fiha ssir taf biċ-ċirkostanzi msemminjin fl-Artikolu II.3.
2. It-talba biex jitneħha għandha tintbagħat lill-parti l-oħra, lill-arbitru mneħhi, lill-arbitri l-oħra u lill-Uffiċċju Internazzjonali. Għandha tistabbilixxi r-raġunijiet biex jitneħha.
3. Meta tkun saret talba biex jitneħha, il-parti l-oħra tista' taċċetta t-talba biex jitneħha. L-arbitru inkwistjoni jista' wkoll jirriżenja. L-aċċettazzjoni jew ir-riżenja ma timplikax rikonoxximent tar-raġunijiet għat-talba biex jitneħha.
4. Jekk, fi żmien 15-il jum mid-data tan-notifika tat-talba biex jitneħha, il-parti l-oħra ma taċċettax it-talba biex jitneħha jew l-arbitru inkwistjoni ma jirriżenjax, il-parti li titlob it-tneħhija tista' titlob lis-Segretarju Ġenerali tal-Qorti Permanenti tal-Arbitraġġ jieħu deċiżjoni dwar it-tneħhija.
5. Sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor, id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 4 għandha tindika r-raġunijiet għal dik id-deċiżjoni.

ARTIKOLU II.5

Sostituzzjoni ta' arbitru

1. Bla ħsara għall-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, jekk ikun meħtieġ li jiġi ssostitwit arbitru matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, għandu jinħatar jew jintgħazel sostitut f'konformità mal-proċedura stabbilita fl-Artikolu II.2 applikabbli għall-ħatra jew għall-għazla tal-arbitru li jkun se jiġi ssostitwit. Dik il-proċedura għandha tapplika anke jekk parti waħda ma tkunx eżerċitat id-dritt tagħha li taħtar jew li tipparteċipa fil-ħatra tal-arbitru li għandu jiġi ssostitwit.
2. Fil-każ ta' sostituzzjoni ta' arbitru, il-proċedura għandha terġa' tibda fl-istadju fejn l-arbitru sostitwit ma jkunx baqa' jwettaq il-funzjonijiet tiegħu, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod iehor.

ARTIKOLU II.6

Esklużjoni tar-responsabbiltà

Ħlief f'każijiet ta' mgħiba ħazina intenzjonata jew negliġenza gravi, il-partijiet jirrinunzjaw, sa fejn ikun permess mil-liġi applikabbli, kwalunkwe azzjoni kontra l-arbitri għal kwalunkwe att jew omissjoni relatata mal-arbitraġġ.

KAPITOLU III

PROCĊEDIMENTI TA' ARBITRAĠĠ

ARTIKOLU III.1

Dispożizzjonijiet generali

1. Id-data tal-istabbiliment tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tkun id-data li fiha l-aħħar arbitru jkun aċċetta l-ħatra tiegħu.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiżgura li l-partijiet jiġu ttrattati b'mod ugwali u li, fi stadju xieraq tal-proċedimenti, kull waħda minnhom ikollha possibbiltà suffiċjenti li tasserixxi drittijiet u tippreżenta l-każ tagħha. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jmexxi l-proċedimenti b'tali mod li jevita dewmien u nefqa mhux meħtieġa u jiżgura s-soluzzjoni għat-tilwim bejn il-partijiet.
3. Għandha tiġi organizzata seduta, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ ma jiddeċidix mod ieħor, wara li jkun sema' lill-partijiet.
4. Meta parti tibgħat komunikazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ, hija għandha tagħmel dan permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali u għandha tibgħat kopja lill-parti l-oħra fl-istess ħin. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jibgħat kopja ta' dik il-komunikazzjoni lil kull wieħed mill-arbitri.

ARTIKOLU III.2

Post tal-arbitraġġ

Il-post tal-arbitraġġ huwa The Hague. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk iċ-ċirkostanzi eċċezzjonali jirrikjedu dan, jiltaqa' fi kwalunkwe post ieħor li jqis xieraq għad-deliberazzjonijiet tiegħu.

ARTIKOLU III.3

Lingwa

1. Il-lingwi tal-proċedimenti għandhom ikunu l-Franciz u l-Ingliz.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jordna li d-dokumenti kollha mehmuza mat-talba tar-rikorrent jew mar-risposta tal-intimat u d-dokumenti ulterjuri kollha prodotti matul il-proċedimenti, ipprezentati bil-lingwa originali tagħhom, ikunu akkumpanjati minn traduzzjoni f'waħda mil-lingwi tal-proċedimenti.

ARTIKOLU III.4

Talba tar-rikorrent

1. Ir-rikorrent għandu jibgħat it-talba tiegħu bil-miktub lill-intimat u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fil-limitu ta' żmien stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. Ir-rikorrent jista' jiddeċiedi li jqis l-avviż ta' arbitraġġ tiegħu msemmi fl-Artikolu I.4 bħala t-talba tiegħu, dment li jissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.

2. It-talba tar-rikorrent għandha tinkludi l-informazzjoni li ġejja:

(a) l-informazzjoni stabbilita fl-Artikolu I.4(3), il-punti (b) sa (f);

(b) dikjarazzjoni tal-fatti sottomessi b'appogg għall-pretensjoni; u

(c) l-argumenti legali mressqa b'appogg għall-pretensjoni.

3. It-talba tar-rikorrent għandha, sa fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u evidenza oħra msemmija mir-rikorrent jew għandha tirreferi għalihom. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 15(3) tal-Ftehim, it-talba tar-rikorrent għandu jkun fiha wkoll, kemm jista' jkun, informazzjoni li tikkoncerna l-htieġa ta' rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.5

Risposta tal-intimat

1. L-intimat għandu jibgħat ir-risposta tiegħu bil-miktub lir-rikorrent u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, fit-terminu stabbilit mit-tribunal tal-arbitraġġ. L-intimat jista' jiddeċiedi li jqis ir-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ imsemmi fl-Artikolu I.5 bħala r-risposta tiegħu, dment li r-risposta għall-avviż ta' arbitraġġ tissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

2. Ir-risposta tal-intimat għandha twieġeb għall-punti fit-talba tar-rikorrent indikata f'konformità mal-punti (a), (b) u (c) tal-Artikolu III.4(2), ta' dan il-Protokoll. Għandha, sa fejn ikun possibbli, tkun akkumpanjata minn kwalunkwe dokument u evidenza oħra msemmija mill-intimat jew għandha tirreferi għalihom. Fil-każijiet imsemmija fl-Artikolu 15(3) tal-Ftehim, ir-risposta tal-intimat għandu jkun fiha wkoll, kemm jista' jkun, informazzjoni li tikkoncerna l-htieġa ta' rinviġu lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
3. Fir-risposta tal-intimat, jew fi stadju aktar tard fil-proċedimenti ta' arbitraġġ jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi li dewmien ikun iġġustifikat miċ-ċirkostanzi, l-intimat jista' jagħmel kontrotalba dment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikollu ġurisdizzjoni fir-rigward tagħha.
4. L-Artikolu III.4(2) u (3) għandu japplika għal kontrotalba.

ARTIKOLU III.6

Ġurisdizzjoni tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar jekk ikollux ġurisdizzjoni fuq il-bażi tal-Artikolu 15(2) jew l-Artikolu 16(2) tal-Ftehim.
2. Fil-każijiet imsemmijin fl-Artikolu 15(2) tal-Ftehim, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkollu l-awtorità sabiex jeżamina l-kwistjoni li twassal sabiex it-tilwima tiddaħħal uffiċjalment, għal riżoluzzjoni, fl-aġenda tal-Kumitat Kongunt f'konformità mal-Artikolu 15(1) tal-Ftehim.

3. Fil-każijiet imsemmijin fl-Artikolu 16(2) tal-Ftehim, it-tribunal tal-arbitraġġ li jkun sema' l-każ prinċipali għandu jkollu mandat sabiex jeżamina l-proporzjonalità tal-miżuri ta' kumpens ikkontestati, inkluż meta dawk il-miżuri jkunu ttiehdu kollha kemm huma jew parzjalment f'konformità mal-Artikolu 19(1)(c) u l-Artikolu 20(4) tal-Ftehim dwar il-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-Programmi tal-Unjoni, fir-rigward tal-parteciċipazzjoni tal-Iżvizzera fil-Programm ta' azzjoni tal-Unjoni fil-qasam tas-saħħa.

4. Eċċezzjoni ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir mhux aktar tard mir-risposta tal-intimat jew, fil-każ ta' kontrotalba, fit-tweġiba. Il-fatt li parti tkun hatret arbitru jew tkun hadet sehem fil-hatra tiegħu ma għandux iċaħhadha mid-dritt li tagħmel tali eċċezzjoni. L-eċċezzjoni preliminari li t-tilwima tmur lil hinn mis-setgħat tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha ssir hekk kif titqajjem il-kwistjoni li allegatament tmur lil hinn mis-setgħat tiegħu matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ. Fi kwalunkwe każ, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jippermetti eċċezzjoni magħmula wara li jkun għadda t-terminu stabbilit jekk jemmen li d-dewmien kien għal raġuni valida.

5. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi dwar l-oġġezzjoni preliminari msemmiya fil-paragrafu 4 jew billi jittrattaha bħala kwistjoni preliminari jew fid-deċizjoni dwar il-mertu tal-każ.

ARTIKOLU III.7

Sottomissjonijiet oħra bil-miktub

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu, wara li jkun ikkonsulta lill-partijiet, jiddeċiedi liema sottomissjonijiet oħra bil-miktub, minbarra t-talba tar-rikorrent u r-risposta tal-intimat, il-partijiet għandhom jew jistgħu jissottomettu u għandu jistabbilixxi t-terminu għas-sottomissjoni tagħhom.

ARTIKOLU III.8

Termini

1. It-termini stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ għall-komunikazzjoni tad-dokumenti bil-miktub, inklużi t-talba tar-rikorrent u r-risposta tal-intimat, ma għandhomx jaqbzū d-90 jum, sakemm il-partijiet ma jaqblux mod ieħor.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jieħu d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien 12-il xahar mid-data tal-istabbiliment tiegħu. F'ċirkostanzi eċċezzjonali ta' diffikultà partikolari, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jestendi dak il-perjodu b'mhux aktar minn 3 xhur addizzjonali.
3. It-termini stabbiliti fil-paragrafi 1 u 2 għandhom jitnaqqsu bin-nofs fil-każijiet li ġejjin:
 - (a) fuq talba tar-rikorrent jew tal-intimat, jekk fi żmien 30 jum minn dik it-talba, u wara li jisma' lill-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi li l-każ ikun urgenti; jew
 - (b) il-partijiet hekk jaqblu.
4. Fil-każijiet imsemmijin fl-Artikolu 16(2) tal-Ftehim, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jieħu d-deċiżjoni finali tiegħu fi żmien 6 xhur mid-data li fiha l-miżuri ta' kumpens ikunu ġew innotifikati f'konformità mal-Artikolu 16(1) tal-Ftehim.

ARTIKOLU III.9

Rinviji lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea

1. Skont l-Artikolu 12 u l-Artikolu 15(3) tal-Ftehim, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jressaq kawża quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea fi kwalunkwe hin fil-proċedimenti, dment li t-tribunal tal-arbitraġġ ikun jista' jiddefinixxi b'mod preċiż bizżejjed l-isfond legali u fattwali tal-kawża, u l-mistoqsijiet legali li tqajjem.

Il-proċedimenti quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ għandhom jiġu sospiżi sakemm il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea tagħti s-sentenza tagħha.

3. Kull parti tista' tibgħat talba motivata lit-tribunal tal-arbitraġġ biex jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiċhad talba bħal din jekk iqis li ma jkunux issodisfati l-kundizzjonijiet imsemmijin fil-paragrafu 1 għal rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. Jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiċhad talba ta' parti għal rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, huwa għandu jagħti r-raġunijiet għad-deċiżjoni tiegħu fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-każ.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea permezz ta' avviż. L-avviż għandu mill-anqas ikollu l-informazzjoni li ġejja:

- (a) deskrizzjoni fil-qosor tat-tilwima;
- (b) l-att(i) legali tal-Unjoni u/jew id-dispożizzjoni(jiet) ta' dan il-Ftehim inkwistjoni; u

- (c) il-kuncett tad-dritt tal-Unjoni li għandu jiġi interpretat f'konformità mal-Artikolu 12(2) tal-Ftehim.

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu javża lill-partijiet dwar ir-rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

5. Il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea għandha tapplika, b'analogija, ir-regoli interni ta' proċedura applikabbli għall-eżerċitar tal-ġurisdizzjoni tagħha sabiex tiegħu deċiżjoni preliminari dwar l-interpretazzjoni tat-Trattati u tal-atti magħmula mill-istituzzjonijiet, il-korpi, l-uffiċċji u l-aġenziji tal-Unjoni.

6. L-aġenti u l-avukati awtorizzati sabiex jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ skont l-Artikoli I.4, I.5, III.4 u III.5 għandhom ikunu awtorizzati li jirrappreżentaw lill-partijiet quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.

ARTIKOLU III.10

Mizuri *interim*

1. Fil-każijiet imsemmijin fl-Artikolu 16(2) tal-Ftehim, kwalunkwe parti tista', fi kwalunkwe stadju tal-proċedura ta' arbitraġġ, titlob miżuri interim li jikkonsistu fis-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens.

2. Talba skont il-paragrafu 1 għandha tiddikjara s-sugġett tal-proċedimenti, iċ-ċirkustanzi li wasslu għall-urgenza kif ukoll il-motivi tal-fatti u tal-liġi li jistabbilixxu każ *prima facie* għall-miżuri interim mitlubin. Għandu jkun fiha l-evidenza u l-provi proposti kollha li jkunu disponibbli biex jiġġustifikaw l-għoti tal-miżuri *interim*.

3. Il-parti li titlob il-miżuri *interim* għandha tibgħat it-talba tagħha bil-miktub lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi terminu qasir li fih dik il-parti l-oħra tista' tippreżenta oġġezzjonijiet bil-miktub jew orali.
4. Fi żmien xahar mill-preżentazzjoni tat-talba msemmija fil-paragrafu 1, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jadotta deċiżjoni dwar is-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens kkontestati jekk jigu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:
- (a) it-tribunal tal-arbitraġġ ikun sodisfatt fuq bażi *prima facie* dwar il-mertu tal-każ ippreżentat mill-parti li titlob il-miżuri provviżorji fir-rikors tagħha;
 - (b) it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li, sakemm tittiehed id-deċiżjoni finali tiegħu, il-parti li titlob il-miżuri *interim* iġġarrab dannu serju u irreparabbli fin-nuqqas tas-sospensjoni tal-miżuri ta' kumpens; u
 - (c) id-dannu kkawżat lill-parti li titlob il-miżuri *interim* bit-talba immedjata tal-miżuri ta' kumpens kkontestati huwa akbar mill-interess fl-applikazzjoni immedjata u effettiva ta' dawk il-miżuri.
5. Is-sospensjoni tal-proċedimenti msemmijin fit-tieni subparagrafu tal-Artikolu III.9(2) ma għandhiex tapplika fi proċedimenti skont dan l-Artikolu.
6. Deċiżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 għandu jkollha biss effett *interim* u għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ dwar il-mertu tal-każ.

7. Sakemm id-deċiżjoni meħuda mit-tribunal tal-arbitraġġ f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu ma tistabilixxix data aktar kmieni għat-tmiem tas-sospensjoni, is-sospensjoni għandha tiskadi meta tittiehed id-deċiżjoni finali skont l-Artikolu 16(2) tal-Ftehim.

8. Sabiex ma jkunx hemm dubju, għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, huwa mifhum li, meta jitqiesu l-interessi rispettivi tal-parti li titlob il-miżuri *interim* u tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jqis dawk tal-individwi u tal-operaturi ekonomiċi tal-partijiet, iżda dik il-kunsiderazzjoni ma għandhiex tirrappreżenta l-għoti ta' xi setgħa lil tali individwi jew operaturi ekonomiċi quddiem it-tribunal tal-arbitraġġ.

ARTIKOLU III.11

Evidenza

1. Kull parti għandha tipprovdi evidenza tal-fatti li jiffurmaw ir-raġunijiet tal-pretensjoni tagħha jew tad-difiża tagħha.

2. B'talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex minghand il-partijiet l-informazzjoni rilevanti li huwa jqis neċessarja u xierqa. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabilixxi terminu biex il-partijiet jirrispondu għat-talba tiegħu.

3. B'talba ta' parti, jew fuq inizjattiva tiegħu stess, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex minn kwalunkwe sors kull informazzjoni li huwa jqis xierqa. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jfittex ukoll l-opinjoni ta' esperti kif iquis xieraq u soġġett għal kwalunkwe terminu u kundizzjoni miftiehma mill-partijiet, meta jkun applikabbli.

4. Kull informazzjoni miksuba mit-tribunal tal-arbitraġġ skont dan l-Artikolu għandha ssir disponibbli għall-partijiet u l-partijiet jistgħu jipprezentaw kummenti dwar din l-informazzjoni lit-tribunal tal-arbitraġġ.
5. Wara li jitlob il-fehmiet tal-parti l-oħra, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jadotta miżuri xierqa biex jindirizza kwalunkwe kwistjoni mqajma minn parti fir-rigward tal-protezzjoni tad-data personali, tas-segretezza professjonali u tal-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.
6. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jkun l-imħallef tal-ammissibbiltà, tar-rilevanza u tas-saħħa tal-evidenza pprezentata.

ARTIKOLU III.12

Seduti

1. Meta jkollha ssir seduta, it-tribunal tal-arbitraġġ, wara li jkun ikkonsulta lill-partijiet, għandu jinnotifika lill-partijiet kmieni biżżejjed qabel id-data, il-ħin u l-post tas-seduta.
2. Is-seduta għandha tkun pubblika, sakemm it-tribunal tal-arbitraġġ, *ex officio* jew fuq talba tal-partijiet, ma jiddeċidix mod ieħor minħabba raġunijiet serji.
3. Il-minuti ta' kull seduta għandhom jitfasslu u jiġu ffirmati mill-president tat-tribunal tal-arbitraġġ. Dawk il-minuti biss għandhom ikunu awtentiċi.
4. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi li jorganizza s-seduta virtwalment f'konformità mal-prattika tal-Uffiċċju Internazzjonali. Il-partijiet għandhom jiġu informati b'din il-prattika fil-ħin. F'każijiet bħal dawn, għandhom japplikaw il-paragrafu 1, *mutatis mutandis*, u l-paragrafu 3.

ARTIKOLU III.13

Kontumacċja

1. Jekk, fit-terminu stabbilit minn dan il-Protokoll jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri raġuni suffiċjenti, ir-rikorrent ma jkunx issottometta t-talba tiegħu, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna l-għeluq tal-proċedimenti ta' arbitraġġ, sakemm ma jkunx hemm mistoqsijiet pendent li dwarhom tista' tkun meħtieġa deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ iqis li jkun xieraq li jagħmel dan.

Jekk, fit-terminu stabbilit minn dan il-Protokoll jew mit-tribunal tal-arbitraġġ, mingħajr ma juri raġuni suffiċjenti, il-intimat ma jkunx ipprezenta t-twegiba tiegħu għan-notifika ta' arbitraġġ jew ir-risposta tal-intimat tiegħu, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jordna l-issoktar tal-proċedimenti, mingħajr ma jqis li l-kontumacċja minnha nnifisha tikkostitwixxi aċċettazzjoni tal-allegazzjonijiet tar-rikorrent.

It-tieni subparagrafu japplika wkoll meta r-rikorrent jonqos milli jissottometti twegiba għal kontrotalba.

2. Jekk parti, debitament imsejha f'konformità mal-Artikolu III.12(1), ma tidhirx f' seduta u ma turix raġuni suffiċjenti talli ma dehrinx, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jkompli bl-arbitraġġ.

3. Jekk parti, debitament mistiedna mit-tribunal tal-arbitraġġ biex tipproduci aktar evidenza, tonqos milli tagħmel dan fit-termini stabbiliti mingħajr ma turi raġuni suffiċjenti għan-nuqqas tagħha li tagħmel dan, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddeċiedi abbażi tal-evidenza li jkollu disponibbli.

ARTIKOLU III.14

Gheluq tal-proċedura

1. Meta jintwera li l-partijiet kellhom b' mod raġonevoli l-possibbiltà li jipprezentaw l-argumenti tagħhom, it-tribunal tal-arbitraġġ jista' jiddikjara l-gheluq tal-proċedimenti.
2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', jekk iqis li jkun mehtieg minhabba ċirkostanzi eċċezzjonali, jiddeċiedi fuq inizzjattiva tiegħu stess jew fuq talba ta' parti, li jerga' jiftaħ il-proċedimenti fi kwalunkwe hin qabel ma jkun ha d-deċizjoni tiegħu.

KAPITOLU IV

DEĊIŻJONI

ARTIKOLU IV.1

Deċiżjonijiet

It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel hiltu biex jieħu d-deċiżjonijiet tiegħu b'konsens. Madankollu, jekk ikun impossibbli li tittiehed deċiżjoni b'konsens, id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tittiehed b'maġġoranza tal-arbitri.

ARTIKOLU IV.2

Forma u effett tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. It-tribunal tal-arbitraġġ jista' jieħu deċiżjonijiet separati dwar kwistjonijiet differenti f'ħinijiet differenti.
2. Id-deċiżjonijiet kollha għandhom jinħarġu bil-miktub u għandhom jiddikjaraw ir-raġunijiet li fuqhom huma bbażati. Għandhom ikunu finali u vinkolanti għall-partijiet.
3. Id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ għandha tiġi ffirmata mill-arbitri, għandha tinkludi d-data li fiha tkun ittiehdet u għandha tiddikjara l-post tal-arbitraġġ. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jibgħat kopja tad-deċiżjoni ffirmata mill-arbitri lill-partijiet.

4. L-Uffiċċju Internazzjonali għandu jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ pubblika.

Meta jagħmel id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ pubblika, l-Uffiċċju Internazzjonali għandu jirrispetta r-regoli rilevanti dwar il-protezzjoni tad-data personali, is-segretezza professjonali u l-interessi legittimi tal-kunfidenzjalità.

Ir-regoli msemmijin fit-tieni subparagrafu għandhom ikunu identici għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma tas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera, kif ukoll għal dan il-Ftehim, għall-Ftehim dwar il-kummerċ fi prodotti agrikoli u għall-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dawk ir-regoli b' deċiżjoni għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

5. Il-partijiet għandhom jikkonformaw mad-deċiżjonijiet kollha tat-tribunal tal-arbitraġġ mingħajr dewmien.

6. Fil-każijiet imsemmijin fl-Artikolu 15(2) tal-Ftehim, wara li jkun kiseb l-opinjoni tal-partijiet, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi terminu raġonevoli fid-deċiżjoni dwar il-mertu tal-każ sabiex jikkonforma mad-deċiżjoni tiegħu f'konformità mal-Artikolu 15(5) tal-Ftehim filwaqt li jqis il-proċeduri interni tal-partijiet.

ARTIKOLU IV.3

Ligi applikabbli, regoli ta' interpretazzjoni, medjatur

1. Il-ligi applikabbli tikkonsisti fil-Ftehim, l-atti legali tal-Unjoni li għalihom issir referenza fihom, kif ukoll kwalunkwe regola oħra tad-dritt internazzjonali rilevanti għall-applikazzjoni ta' dawk l-istrumenti.

2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi f'konformità mar-regoli tal-interpretazzjoni msemmija fl-Artikolu 12 tal-Ftehim.
3. It-tribunal tal-arbitraġġ ma għandux jithalla jiddeċiedi b'hal medjatur jew *ex aequo et bono*.

ARTIKOLU IV.4

Soluzzjoni miftiehma b'mod reċiproku jew raġunijiet oħra għall-għeluq tal-proċedimenti

1. Il-partijiet jistgħu, fi kwalunkwe hin, jaqblu b'mod reċiproku fuq soluzzjoni għat-tilwima tagħhom. Għandhom jikkomunikaw b'mod kongunt kwalunkwe soluzzjoni bhal din lit-tribunal tal-arbitraġġ. Jekk is-soluzzjoni tirrikjedi l-approvazzjoni skont il-proċeduri domestiċi rilevanti ta' xi waħda mill-partijiet, in-notifika tirreferi għal dak ir-rekwiżit, u l-proċedura ta' arbitraġġ tiġi sospiza. Jekk tali approvazzjoni ma tkunx meħtieġa, jew man-notifika tat-tlestija ta' tali proċeduri domestiċi, il-proċedura ta' arbitraġġ tingħalaq.
2. Jekk, matul il-proċedimenti, ir-rikorrent jinforma lit-tribunal tal-arbitraġġ bil-miktub li ma jkunx jixtieq ikompli bil-proċedimenti, u jekk, fid-data li fiha tasal dik il-komunikazzjoni mit-tribunal tal-arbitraġġ, l-intimat ikun għadu ma ha l-ebda pass fil-proċedimenti, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jorđni li tirreġistra uffiċjalment l-għeluq tal-proċedimenti. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jiddeċiedi dwar il-kostijiet, li għandhom jiġġarrbu mir-rikorrent, jekk dan jidher ġustifikat fid-dawl tal-imġiba ta' dik il-parti.

3. Jekk, qabel ma tittiehed id-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, it-tribunal tal-arbitraġġ jikkonkludi li l-kontinwazzjoni tal-proċedimenti tkun saret bla skop jew impossibbli għal kwalunkwe raġuni għajr dawk imsemmija fil-paragrafi 1 u 2, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jinforma lill-partijiet bl-intenzjoni tiegħu li joħroġ ordni li tagħlaq il-proċedimenti. L-ewwel subparagrafu ma japplikax meta jkun hemm kwistjonijiet pendenti li dwarhom jista' jkun meħtieġ li tittiehed deċiżjoni u jekk it-tribunal tal-arbitraġġ jiddeċiedi li jkun xieraq li jsir dan.

4. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jikkomunika lill-partijiet kopja tad-digriet li jagħlaq il-proċedimenti ta' arbitraġġ jew tad-deċiżjoni meħuda bi ftehim bejn il-partijiet, iffirmata mill-arbitri. L-Artikolu IV.2(2) sa (5) għandu japplika għad-deċiżjonijiet ta' arbitraġġ meħudin bi ftehim bejn il-partijiet.

ARTIKOLU IV.5

Korrezzjoni tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ

1. Fi żmien 30 jum minn meta tirċievi d-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ, parti tista', billi tagħti avviz lill-parti l-oħra u lit-tribunal tal-arbitraġġ permezz tal-Uffiċċju Internazzjonali, titlob lit-tribunal tal-arbitraġġ jikkoreġi fit-test tad-deċiżjoni tat-tribunal tal-arbitraġġ kwalunkwe żball fil-komputazzjoni, kwalunkwe żball klerikali jew tipografiku, jew kwalunkwe żball jew ommissjoni ta' natura simili. Jekk iqis li t-talba hija ġġustifikata, it-tribunal tal-arbitraġġ għandu jagħmel il-korrezzjoni fi żmien 45 jum minn meta jirċievi t-talba. It-talba ma għandux ikollha effett sospensiv fuq it-terminu previst fl-Artikolu IV.2(6).

2. It-tribunal tal-arbitraġġ jista', fi żmien 30 jum mill-komunikazzjoni tad-deċiżjoni tiegħu, jagħmel il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 fuq inizzjattiva tiegħu stess.

3. Il-korrezzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom isiru bil-miktub u għandhom jiffurmaw parti integrali mid-deċiżjoni. Għandu japplika l-Artikolu IV.2(2) sa (5).

ARTIKOLU IV.6

Onorarji tal-arbitri

1. L-onorarji msemmija fl-Artikolu IV.7 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li titqies il-kumplessità tal-każ, iż-żmien li jkunu qattgħu fuqu l-arbitri u ċ-ċirkostanzi rilevanti l-oħra kollha.

2. Għandha tiġi stabbilita u aġġornata kull meta meħtieġ lista ta' kumpens ta' kuljum u tas-siġhat massimi u minimi, li għandha tkun komuni għall-ftehimiet bilaterali kollha fl-oqsma relatati mas-suq intern li fihom tipparteċipa l-Iżvizzera, kif ukoll għal dan il-Ftehim, għall-Ftehim dwar il-kummerċ fi prodotti agrikoli u għall-Ftehim dwar il-kontribuzzjoni finanzjarja regolari tal-Iżvizzera. Il-Kumitat Kongunt għandu jadotta u jaġġorna dik il-lista b'deċiżjoni għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.

ARTIKOLU IV.7

Kostijiet

1. Kull parti għandha tħallas l-kostijiet tagħha stess u nofs il-kostijiet tat-tribunal tal-arbitraġġ.

2. It-tribunal tal-arbitraġġ għandu jistabbilixxi l-kostijiet tiegħu fid-deċiżjoni tiegħu dwar il-mertu tal-każ. Dawk il-kostijiet għandhom jinkludu biss:

- (a) l-onorarji tal-arbitri, li għandhom jiġu ddikjarati separatament għal kull arbitru u li għandhom jiġu stabbiliti mit-tribunal tal-arbitraġġ innifsu f'konformità mal-Artikolu IV.6;
- (b) l-ispejjeż tal-ivvjagġar u spejjeż oħra mgarrba mill-arbitri; u
- (c) it-tariffi u l-ispejjeż tal-Uffiċċju Internazzjonali.

3. L-ispejjeż imsemmija fil-paragrafu 2 għandhom ikunu raġonevoli, filwaqt li jitqiesu l-ammont fit-tilwima, il-kumplessità tat-tilwima, iż-żmien li l-arbitri u kwalunkwe espert mahtur mit-tribunal tal-arbitraġġ ikun qatta' fuqha u kwalunkwe ċirkostanza rilevanti oħra.

ARTIKOLU IV.8

Depożitu tal-kostijiet

- 1. Fil-bidu tal-arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob lill-partijiet jiddepożitaw ammont ugwali bħala pagament anticipat għall-kostijiet imsemmija fl-Artikolu IV.7(2).
- 2. Matul il-proċedimenti ta' arbitraġġ, l-Uffiċċju Internazzjonali jista' jitlob mill-partijiet depożiti supplimentari għal dawk imsemmija fil-paragrafu 1.

3. L-ammonti kollha ddepożitati mill-partijiet fl-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu għandhom jithallsu lill-Uffiċċju Internazzjonali u għandhom jithallsu minnu biex ikopru l-ispejjeż effettivament imġarrba, inklużi, b'mod partikolari, l-onorarji mhallsa lill-arbitri u t-tariffi mhallsa lill-Uffiċċju Internazzjonali.

KAPITOLU V

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

ARTIKOLU V.1

Emendi

Il-Kumitat Kongunt jista' jadotta emendi għal dan il-Protokoll permezz ta' deċiżjoni.

DIKJARAZZJONI
MILL-KONFEDERAZZJONI ŻVIZZERA DWAR
L-INKLUŻJONI TAL-ELEMENTI ISTITUZZJONALI B'ANALOĠIJA
FIL-FTEHIM DWAR IS-SAĦHA

Il-Konfederazzjoni Żvizzera tiddikjara li l-elementi istituzzjonali komuni għall-ftehimiet fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera huma inklużi biss b'analoġija f'dan il-Ftehim, peress li dan huwa meħtieġ għall-funzjonament tal-kooperazzjoni stabbilita fih. Dan ma jikkostitwix preċedent fir-rigward ta' ftehimiet futuri li ma humiex fl-oqsma relatati mas-suq intern li fih tipparteċipa l-Iżvizzera.
